

ΑΘΗΝΑΙΟΝ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Μετὰ εἰκόνων

ΥΠΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ.

ΕΤΟΣ Α'. Ἀθήνησι τὴν 20 Ἰουλίου 1857. Φύλλον 3.

ΠΕΤΡΟΣ Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ.

Ὁ εὐσεβὴς οὗτος κοινοβιάτης, οὗ τινος ἡ ἰσχυρὰ καὶ βροντώδης φωνή, εἰς τοὺς κόλπους τῆς χριστιανοσύνης ἀντηχήσασα ἐξήγειρε κατὰ τῆς Ἀνατολῆς τοὺς χριστιανικοὺς στρατοὺς, ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τῆς Ἀμιώνης περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰῶνος. Τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη εἰσὶν ὅλως ἄγνωστα· τοῦτο δὲ μόνον γνωρίζομεν, ὅτι κατὰ τὴν νεανικὴν αὐτοῦ ἔτι ἡλικίαν ἐμάχετο ἀνδρείως ἐν Φλνδριά ὑπὸ τὴν ἐνδοξὸν σημαίαν τῶν Βουργουνδικῶν κομητῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἅγιός τις ἐνθουσιασμός ἐνεψύχου τὰ στήθη τῶν χριστιανῶν, οἵτινες ὡς προτοφιλῆς αὐτῶν καὶ μόνον ὄνειροπόλημα εἶχον τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων. Τὴν οἰκουμένην ὅλην ἀσυγκέντρον οἱ πιστοὶ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τὴν Παλαιστίνην ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Χριστοῦ, ὡς φλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ν' ἀφαρπάσωσι τὸν ἱερόν αὐτοῦ τάφον ἀπὸ τῶν βαρβάρων χειρῶν τῶν Σαρακινῶν.

Πέτρος ὁ ἐρημίτης εἶχεν ἤδη πρὸ ὀλίγου ἀπολέσει τὴν σύζυγόν του εὐγενῆ κόρην τῆς Πικαρδίας, καὶ τῆς χηρείας τὸ ἄλγος ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὸν μοναχικὸν βίον καὶ τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν ἀνεχώρησεν διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπὸ πολλῶν προσκυνητῶν συνοδευόμενος, καὶ κατὰ τὰς συγχὰς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Συμεῶνος συνεντεύξεις του πικρότατα παρεπονεῖτο διὰ τὰς συμφορὰς τῶν χριστιανῶν καὶ τὰς ἀνηκούστους ὀμότητας, εἰς ὅσας ὑπέκειντο ὑπὸ τὴν

βάρβαρον τῶν ἀπίστων χεῖρα. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως καταλείπει τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ μεταβαίνει εἰς Ῥώμην παρὰ τῷ ἁγίῳ πατρὶ, ὅπου μετὰ μεγάλων τιμῶν ὑποδέχεται αὐτὸν Οὐρβανὸς ὁ Β'. Ζωγραφίζει εἰς αὐτὸν ζωηρῶς τὴν ἀθλίαν τῶν ἐν Ἀνατολῇ Χριστιανῶν κατάστασιν· οὗτος δὲ στενάζει διὰ τὰς ταλαιπωρίας καὶ συμφορὰς αὐτῶν, ἐκετεύει τὸν Πέτρον νὰ διατρέξῃ τὴν Εὐρώπην, ἐρεθίζων τοὺς εὐγενεῖς καὶ παροτρύνων αὐτοὺς ν' ἀρπάσωσι τὸ ξίφος τῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται διὰ τὸν εὐσεβῆ ἐρημίτην βίος πόνων καὶ ἀφοσιώσεως, καθ' ὅλον τὸν σταυροφορικὸν πόλεμον διαρκέσας, καὶ τελειώσας μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Γοδεφρείδου καὶ πῶν σταυροφόρων ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ. Διέρχεται ὁ Πέτρος τὴν Ἰταλίαν, ὑπερπηδᾷ τὰς Ἄλπεις, φθάνει εἰς τὴν

Γαλλίαν, εἰς τὴν Ἀγγλίαν μετὰ ταῦτα, καὶ κατοπιν εἰς τὴν Γερμανίαν· πανταχοῦ ἀγγέλλει τὴν προσέγγισιν σταυροφορίας, σκοπούσης τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τοῦ κράτους τῶν Μουσουλμάνων, καὶ πανταχοῦ ὑποδέχονται αὐτὸν ὡς ἀπόστολον τοῦ Θεοῦ συνταράσσονται εἰς τὴν ἀντήχησιν τῆς βροντώδους φωνῆς· του αἱ χριστιανικαὶ πληθῆες, καὶ δράττονται πάραυτα τῶν ὄπλων κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ. Οὐρβανὸς ὁ Β'. ἦτο τότε εἰς Κλερμόντην, ὅπου προεκήρυττε τὸν σταυροφορικὸν πόλεμον ἐπὶ παρούσα πολυπληθοῦς ἱππικοῦ τάγματος, καὶ τῶν πολεμικῶν ἐκείνων ἱεραρχῶν, ὧν πρόστταντο ὁ ἐπίσκοπος Ὀράνζης, ὁ Ἀδεμέρδος Μοντέλ καὶ ὁ γενναῖος τοῦ Ποιὲ ἐπίσκοπος.

Πρώτην στρατιὰν πιστῶν ὠδήγησε Πέτρος ὁ ἐρημίτης καὶ ὁ εὐγενὴς Γενιέρος Σανουβέρ, πτωχὸς ὑπερτόκος, ἀπογυμνωθεὶς τῶν κληρονομικῶν του δικαίων ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ ἀδελφῶν, καὶ ἀπερχόμενος εἰς Πικλαιστίνην πρὸς ἀναζήτησιν τύχης, τιμῶν καὶ δόξης. Γνωστὸν ὅμως εἶνε ὅποῖαν οἰκτρὸν τέλος ἔλαβεν ἡ πρώτη αὕτη ἐκστρατεία. Ἐξ ἱκανῶν χιλιάδων ἀνδρῶν ἀριθμουμένων κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν, ἂν πιστεύσωμεν τοὺς χρονικογράφους, τρεῖς μόλις χιλιάδες ἐπέζησαν καταφυγοῦσαι εἰς τὸ φρούριον τῆς Σιβιτότης, ὅπου βεβαίως καὶ αὐταὶ ἤθελον ἀπολεσθῆ, ἂν δὲν κατέφθανον νέοι σταυροφόροι παρὰ τοῦ Γοδεφρείδου ὀδηγούμενοι.

Μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ δὲν ἀκούεται ὁ πλέον ἐρημίτης· ἡ ἀποστολή του εἶχεν ἐκπληρωθῆ, ὁ τάφος τοῦ Χριστοῦ ἠλευθερώθη, ἡ νίκη εἶχε στέψει τὰς ῥομφαίας τῆς πιστῆς στρατιᾶς. Βλέπων οὕτως ὁ Πέτρος πληρουμένας τὰς εὐχὰς καὶ τὰς προσπάθειάς του, ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Πικαρδίας· ἐπαναβλέπει τοὺς τόπους τῆς νεότητός του, ἰδρύει ἐν Hug τὸ μοναστήριον τοῦ Neu-Montier καὶ τέλος ἀποθνήσκει ἐν αὐτῷ τὴν 7 Ἰουλίου τοῦ 1115, περιεστοιχισμένος ὑπὸ τῶν μοναχῶν, οὓς ἡ ἐρ' ἱ.

κανότητι φήμη του εἶχεν ἐκλύσει παρ' αὐτῷ, ἐν μεγίστη ὁμῶς ἀσημότητι, ἣτις δυστυχῶς ἔμελλε ν' ἀνταμείψῃ τὸν ἀκάματον ἐκεῖνον ἀπόστολον τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, οὐτινος ἡ φωνὴ τσοσούτων μεγάλων ἀποτελεσμάτων ὑπῆρξε γόνιμος.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

A. S. B.

(Συνέχεια τοῦ ἀποσκυθισθέντος σοφοῦ Σχοιμάνου.)

— Μῶν ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ἐκ [Κλουτσιανῶν, πατρίδος ῥήτορος τινος συνθέτοντος δημοσθενεῖους λόγους ἐν μονοδιλήπτοις τῆς ὥρας, σωζωμένους ἐκ τοῦ παπαπαπάξ ; — οὐχὶ ἀλλ' ἐκ Κραβαράων τῶν Αἰτωλικῶν, νομίζω· πλὴν δὲν ἐξέφυγε τὴν Ἀδράστειαν — Πῶς ; — Διάτι εἰς ἐν χωρίον ἀναφέρων ὁ συγγραφεὺς περὶ τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, σημειοῖ αὐτός, ὅτι εἶνε αὐτὸ τὸ ἴδιον, τὸ ὅποιον τάσας ἑκατονταετηρίδας ἔκειτο κατακεχωσμένον καὶ τὴν ἄρᾳ ἐξέχονεται. — Περὶ ἕργων πρᾶγμα ! ἐνῷ οἱ ἐν ταῖς Εὐστραῖς διαιωόμενοι παῖδες τῶν Ἀθηνῶν ἠξέουσι, ὅτι εἶνε τοῦ Ἡρώδου ; Τί ἐντροπή, φίλε, νὰ μὴ ἦνέ τις οὐδὲ μαθητὴς καὶ νὰ θέλῃ νὰ παίζῃ τὸν διδάσκαλον· ἀλλ' ἔτσι εἶνε, ἡ ἀμάθεια θρασεῖς ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ δὲ λελογισμένον δειλούς. — ἔχει δὲ καὶ μίαν ἄλλην λαμπρὰν σημείωσιν ! Ὁ γραμματιστὴς, σημειοῖ, οὐδὲν ἄλλο ἐδίδασκεν, ἢ τὴν τέχνην τοῦ γράφαι καὶ ἀγαγῶναι ! — Ἄ ! Σούτσεια ἀπαρέμματα μαῦρα καὶ μεγάλα, ζυμωμένα μὲ τὸ γάλα, ἃ ἦνε καὶ στραβοπόδαρα καὶ μουντσοριωμένα, διὰ νὰ γελᾷ γάλα ὄλος ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μὲ τὰ ἄνθη τῆς καὶ κρῖνα· διαβολομένη Σχολή ! κατήντησε νὰ ῥίψῃ ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ διδασκάλους ! ἔθνεα δὲ Σουτσειῶν ἀπαρεμμάτων πανταχοῦ ἀπὸ ὅλας τὰς τρύπας ἐξέρχονται ἥντε μελισσῶν ἀδινάων ἀεὶ νέον ἐργομενάων ! Ἄκουσον, ἄκουσον, τὰ πάντων ἀδιαντροπώτατα ! ἀπὸ τοιαύτας ἀνορθογραφίας, βαρβαρισμοῦ, σολικισμοῦ, ἀσυνταξίας, ἀγραμματοσύνης καὶ ἀνοησίας ἀφ' οὗ κἀμὲ μίαν ὀξολικὴν

ἀνθοδέσμην παρουσιάζεται ἐν τῷ προλόγῳ ἐνώπιον τοῦ δι-
 δακτῆρος τοῦ καὶ μετὰ ὑποκριτικωτάτης τούμπας (διότι
 ἔχουν τὸν σκοπὸν τῶν) τοῦ τὴν προσφέρει μὲ τὴν κολακρευ-
 κὴν πρόσρησιν, ὡς ὁ εὐγνώμων παῖς ἀνδρωθεὶς προσφέρει
 τὴν πρώτην ἀνθοδέσμην εἰς τοὺς γεννήσαντάς τον, οὕτω
 καὶ αὐτὸς τρεφόμενος ἐν τῷ εὐαγεῖ! κήψ! τῶν μουσῶν
 συμπλέξας ἀνθοδέσμην τὴν προσφέρει ὡς ἀπαρχὴν τῶν
 κόπων του ὡς ῥητιζῶν καὶ τοὺς ἄλλους μὲ αὐτὴν διδασκά-
 λους του ἔπειτα χωρὶς νὰ ἐντραπῆ τὸν διδάσκαλόν του ἀρχί-
 ζει νὰ τοῦ διηγῆται παραμύθια. — Ὅποια, παρακαλῶ ; —
 ὅτι ἐν Μεσολογγίῳ ὑπῆρχεν ἀκαδημία φιλολογικὴ !!! καὶ οἱ
 μαθηταὶ ἐλάμβανον διδασκαλικὸν πτυχίον! — Τί λέγεις, ὦ
 βέλτιστε, ψυχίον ἴσως θὰ ἤθελεν εἶπει — ὅτι τὸ Μεσολόγ-
 γιον ἦτο πλήρες μουσαγαυήτων καὶ φοιβαζόντων ἀνδρῶν,
 δεξιωτάτων ἰατροφιλοσόφων, εὐδοκίμων ἰατρῶν ὄλων μὲ
 ποικίλας γνώσεις καὶ ἀρίστων. — Φκίναςται ὅτι ὅλους ὑπο-
 θέτει ὄχι μόνον ἰχθυοφάγους ἀλλὰ καὶ ἰχθυομάχους. — Ἡ
 πύλις, γράφει, τοῦ Μεσολογγίου. — δηλ. τὸ τότε ψαροχώρι
 εἶχε καὶ πλείστους ἑτέρους! (ἐκτὸς δηλ. τῶν πλείστων ἀνα-
 φερθέντων κατ' ὄνομα καὶ κατὰ χωρίον) λογίους καὶ καθόλου
 πάντες λέγει οἱ προσετοὶ τοῦ τόπου τούτου ἀπετέλουν χο-
 ρεῖαν λογιότητος καὶ ἀρχαιομαθείας, πολλῶ ἴσως κρείττονα
 καὶ πολλῶν σημερινῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος. — ὦ ὄβρις! εἶ-
 χε, φαίνεται, παράδειγμα ἐνώπιόν του ζωντανὸν τὸν προσ-
 στώτα ἑαυτὸν του! ὦ δυστυχία σου ἀνθρώπινον γένος, ἂν
 ἀντὶ νὰ ὑπάγῃς ἐλατὸν χρόνους ἐμπρὸς, πηγαίνεις δικασίους
 ὀπίσω, ὅπως ὁ διηγούμενος τοιαύτας ἀναισχύντους ψευδολο-
 γίας χωρὶς νὰ αἰδεσθῆ τοῦλάχιστον τοῦ περικτίονος, οἱ πε-
 ριναιεταῖοι! — Φαίνεται, φίλε, ὅτι τὸ τρόπιον τοῦ νέου
 Σιμωνίδου καὶ ἡ Συμαῖς του δὲν τὸν ἄφιναν τὸν ἄθλιον νὰ κα-
 θεύδῃ! Ἄν περιέγραφέ τις τὰ σχολεῖα τῆς Κωνσταντινουπό-
 λεως, τῆς Σμύρνης, τῶν Κυθωνίων καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Ἑλ-
 ληνικῆς χώρας, τί ἤθελεν εἶπει καὶ ἐγὼ δὲν ἠξούρω. — Ἐκάγ-
 χισαν βεβαίως οἱ κινηθέντες ἐκ τῶν τάφων των νεκροὶ ἐκείν

νων τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀπλῶν ἀνδρῶν ἐλεεινολογήσαντες αὐτὸν διὰ τὸ κατὰ τῆς ἱερᾶς ἀληθείας ἄσβεστον καὶ φλέγον μῖσθός του καὶ ἀποστροφήν. — Καὶ τί τὸν μέλει αὐτόν ; ὅστις, ἐνῶ διὰ τῆς ἀγγελίας του εἶχεν ὑποσχεθῆ ἐνώπιον ὄλου τοῦ κόσμου, ὅτι θὰ μεταφράσῃ ὁλόκληρον τὸ βιβλίον, παρειλεῖται τὸ οὐσιωδέστατον ὁδηγ. τὰς σημειώσεις, ἐξ ὧν ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ ὠφεληθῆ, ὅστις εἶνε ὁ πηρὴν τοῦ ὄλου βιβλίου, προσεῖων τὸν ἀνάργυρον καὶ ὑποσχόμενος. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀναβιβάσας ἕνα, ἕνα ὡς νευρόσπαστα ὄλους σχεδὸν τοῦς δυστήνους ἐκείνους νεκροῦς (διότι δύο ἢ τρεῖς μετολογγικὰς οἰκογενεῖας ἀφίνει ἀπαιδεύτους) καὶ τοῦς ἀρήσει νὰ παρέρχωνται ἀργῶς ἐνώπιόν τοῦ θεοῦ φρίττοντος καὶ σταυροκοπούμενου πολλαπλῶς διδασκάλου του (διότι δὲν εἶνε ξένος τῆς Ἑλλάδος), παρουσιάζει καὶ δύο ἐπισημοτάτας μορφάς· διεκρίνετο λέγει, πρὸ πάντων διὰ τὰς φιλολογικὰς !! αὐτοῦ καὶ ποιικίλιας γνώσεις! περὶ τε τὰ ἀρχαῖα καὶ νεώτατα! Ἰωάννης Τρικούπης... εὐκλεῖς γόνος τοῦ ὁποίου εἶνε καὶ ὁ σήμερον ἤδη διὰ νέας περιουγάζων δόξης τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ πατρίδα Τρικούπης ὁ ἱστορικός· καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου, προσθέτει, Ἀστυμάχης Τρικούπης εὐδόκιμος ἰατρός. — Δὲν ἔχει τίποτε καὶ διὰ τὰς μητέρας των καὶ γιαιγιάς των, καμμίαν φιλολογικὴν ἀρχαιομάθειαν; — ἐπληρορήθη δὲ καλῶς, ὅτι αὐτὸς ἔλεγεν, ὅτι ἐξέχασε, εἰ δὲ μὴ, θὰ ἔγραφεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνθυμεῖτο, ὅτι δηλ ὁ Βενετὸς Παῦλος ὁ ἐπικληθεὶς Μιλιονάριος διὰ τὰς ἱστορικὰς του ἀληθείας εἶχε γράψῃ εἰς μίαν του ἐπιστολὴν, ὅτι καὶ ὁ πρόπαππος τοῦ Τρικούπη ἦτον πρέσβυς τότε εἰς τὸ χριστιανικὸν βασίλειον τῶν Ἰνδιῶν παρὰ τῷ ἀγίῳ Ἰωάννῃ αὐτοκράτορι αὐτῶν. — Ἄλλ' ἐγὼ, φίλε, ἐπειδὴ ἔχω ἀκούσει καὶ καθεὶς τῶν Ἑλλήνων ἠξέυρει τὰς χορείας τῆς λογιότητος καὶ ἀρχαιομαθείας καὶ αὐτῶν τῶν πλείστων μεγαλοπόλεων τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ τοῦ μακαρίτου Τρικούπη πολλακίς ὁ ζῶν υἱός· του εἰς συναναστροφάς παρρησιαί· ἔλεγεν ὅποιος ἦτον, μάλιστα ἐπειδὴ ἀφαιρεῖ οὕτω μεγάλην δόξαν ἀπὸ τὸν ζῶντα υἱόν του θέλων νὰ κολακεύ!

ση αὐτὸν, ἤθελον συμβουλεύει τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν μὲ τοιαύ-
 τας ἐναισίμους ψευδολογίας καὶ λιθαινωτοῦ; νὰ μὴ ἀνοίξη τὸ
 στάδιόν του· ὅτι ἐντιμότερον καὶ ἐνδοξότερον εἰς ἡμᾶς εἶνε διὰ
 συντόνου ἐπιμελείας καὶ μελέτης νὰ γείνωμεν διδάκτορες, διό-
 τι οὕτω καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς θὰ ὠφελῶμεν καὶ τὰ τοιαῦτα αἵσχη
 θὰ ἄρωμεν ἐκ τῆς φίλης πατρίδος μας, ἢ διὰ χαμερπῶν κολι-
 κειῶν. — Αὐτὸς ὁμοῦ οὕτω κατώρθωσεν, ὥστε τὸ ὑπουργεῖον
 νὰ συνδράμη τὸ βιβλίον του μὲ 400 δραχμὰς ἀργυρὰς, ἐνῶ
 δι' ἄλλα ἀληθῶς πολλὰ καλὰ καὶ διδακτικὰ βιβλία δίδει
 ὀλίγα λεπτά. — ἔτσι ὁμοῦ γίνεται καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. —
 ἄκουσον δὲ τὸ ῥεφραῖν τοῦ ὅλου προλόγου του. *Τίς ἂν ἀμαρ-
 τάνοι τὸ ἀληθές τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, σωτήρας λέγων γε-
 νέσθαι τῆς ὅλης Ἑλλάδος.* — Ὡ δυστυχησμένε Ἡρόδοτε μὲ
 τὰς μεγάλας σου ἀληθείας πόσον ψεύστης φαίνεσαι. — *Ἄλλὰ
 φεῦ!* λέγει, καὶ τοι τοιαύτη ἡ πόλις αὕτη τοῦ Μεσολογγίου,
 σεβαστέ μου διδάσκαλε ἡ πόλις αὕτη ἐκτείνει χεῖρα ἐκέτιδα
 ἀπαιτοῦσα τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ἀγαθὰ τοῦ εὐαγ-
 γελίου, δηλ. *Γυμνασίου!* — *Πάτροκλον πρόφανιν σφῶν δ'*
αὐτῶν κήδε ἐκάστη· μὲ μίαν βολὴν φονεῖει δυο πτηνὰ, καὶ τὸ
 πτυχίον καὶ τὴν Γυμνασιαρχίαν! — Τώρα καταλαμβάνω πολλῶν
 διατριβῶν ἐν τισὶν ἑφημερίσιν τοὺς σκοποὺς περὶ Γυμνασίου καὶ
 ἠρωϊκοῦ Μεσολογγίου, χωρὶς νὰ ἠξέυρωσιν οἱ νήπιοι ὅτι τὸ Με-
 σολόγγιον δὲν εἶνε ἠρωϊκόν, ὡς ἔλεγε τις καταλλήλως, ἀλλὰ
 Μεσολόγγιον ὅλων τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἠρώων Ἑλ-
 λήνων καὶ φιλελλήνων, καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους
 χρόνους ἡ Καλυδωνία θήρα, καὶ ὅτι ὁ νέος Μελέαγρος εἶνε ὁ
 Σουλιώτης, τοῦ ὁποίου τὴν νέμεσιν ἔπρεπε νὰ φοβῶνται, κα-
 θότιον μάλιστα ἡ γραία Ἀλθαία δὲν δύναται νὰ τὸν ἐκδικηθῆ
 καίουσα τὸν δαυλὸν του. Τὸ Μεσολόγγιον ὡς πρωτεύουσα ἐ-
 παρχίας πρέπει νὰ ἔχη Γυμνάσιον, ἀλλ' ἀπὸ τοιούτους Γυ-
 μνασιάρχας καὶ Καθηγητάς; ἢ νὰ προχειρισθῆ σχολεῖόν τι
 εἰς Γυμνάσιον, ὥστε νὰ ὑπάρχωσι κατὰ τὴν ἐκφρασίιν τινος
 διπλότυπα Ἑλλ. Σχολεῖα μὲ διάφορον ἐπιγραφὴν; Δὲν ἠξέυ-
 ρουσιν, ὅτι δὲν δύναται ὁ ἀγράμματος νὰ προχειρισθῆ δι' ἐ-

πίφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου πνεύματος καθηγητῆς καθὼς ἱερεὺς, τις εἰς ἀρχιερέα; ἔπειτα ὅτι ἀντὶ νὰ ἐξοδεύῃ ἡ Κυβέρνησις 28 χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος διὰ τὰ τοιαῦτα ὀνόματι μόνον Γυμνάσια, ἔχοντα 8 διδασκάλους καὶ 15 μαθητὰς, ὡς συμβαίνει, δύναται μὲ 8 χιλιάδας δραχμῶν νὰ κάμῃ ὑποτρόφους Γυμνασίων ὅλους τοὺς εὐρυεῖς νέους τῆς ἐπαρχίας ἐκεῖνης; καὶ οὕτω νὰ κάμῃ τὴν μεγαλειτέραν εὐεργεσίαν, ἣν δύναται πατριωτάτη κυβέρνησις πρὸς τὸ παρὸν νὰ πράξῃ, ἕως ἂν πληθυνθῇ ἡ γυνῶσις καὶ φωτισθῶσι πολλοί: ἀλλ' ἄς μὴ σηκώσωμεν τὸ φανάρι, διὰ νὰ ἐπισκεδασθῇ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων καλλίτερον φῶς· πλὴν διὰ τί ἔμεινεσι σωπῶν καὶ σόνους, φίλε; — Συλλογίζομαι, ὅτι ἔπρεπέ τις τοὺς τοιοῦτους τῶν ἀνθρώπων νὰ μαστιγώσῃ καὶ στιγματίσῃ· διότι κατεμιάθη πλέον ἡ κοινωνία μας ὑπὸ τοιούτων χαρακτῆρων· ὁ δὲ ἰδανικὸς τῆς νεότητός μου κόσμος ὁπημέραι καταστρέφεται, οἱ δὲ πολλὰ παθόντες περὶ ταύτης τῆς ταλαίηνης πατρίδος γέροντες θ' ἀποθνήσκωσι σείοντες τὴν κεφαλὴν των ὑπὸ λύπῃς καὶ ἀπελπισίαις. Ὅποιοι ἤρωες, ὁποῖους νάνους διχδόχους ἀφίνουσι! — Μὴ θλίβουσι, φίλε, δὲν εἶνε ἀκόμη τόσον διεφθαρμένος ὁ κόσμος, ὅσον τὸν προϋποθέτει ὁ μεταφράσας τὸ βιβλίον· δὲν εἶνε ὅλον τὸ ἔαρ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας μας, ἡ νεολαία, τοιοῦτον· δὲν βλέπεις τοὺς πλείστους τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῶν Ἀθηνῶν ὀργῶντας πρὸς μάθησιν, ἡμέρας καὶ νύκτας καταγινομένους καὶ σπουδάζοντας παλαιόντας κατὰ τῆς πείνης καὶ μυριῶν ἄλλων κακῶν; — Πιστεύω ὅτι οἱ πλείονες ἀκόμη ἀγαθοί· ἀλλὰ τί βλέπω; — Τί; — Τί εἶνε ἐπὶ τοῦ τραχήλου σου; — Τί; — ἓνας Διάβολος. Ποῦ εἶνε θυμιάμα; — Τί τὸ θέλεις; Νὰ φύγῃ ὁ διάβολος. — Πέρασεν ἐκεῖνος ὁ καιρὸς· τόρα ὅλοι οἱ διάβολοι τρέχουν εἰς τὸ θυμιάμα καὶ συντρέχουν. — Καλὲ, σείσου τοῦλάχιστον νὰ πέσῃ; — Ἰδοὺ σείομαι· ὦ τὸν τρισκατάρατον, τὸν τρικέρην, νὰ τον, τρέχει νὰ φύγῃ, θὰ τὰ ἤκουσεν ὅλα. — Ὅλα βέβαια. — ὦ νὰ τὸν πάρῃ ὁ πατὴρ του. Ἐ! Ἐ!

διάβολε, ποῦ εἶσαι ; στάσου, σὲ παρακαλῶ, σὲ ἰκετεύω — Διάβ. Νὰ, ἐστάθην, τί θέλεις ; — Μὴ τὰ λέγῃς αὐτὰ, καὶ μὲνε μαῦρε, πουθενὰ τὰ ὅποια ἤκουσας ἰδιαιτέρως καὶ μυστικῶς λεγόμενα παρ' ἡμῶν. — Διαβ. Ἠξέυρεις, Κύριε λογιώτατε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι Ἕλλην διάβολος καὶ ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου ; διότι καὶ ἡ διαβόλισσα ἡ μάνα μου καὶ ὁ πατὴρ μου εἶνε αὐτόχθονες· ἀφότου δὲ ἐλέχθη τὸ στήτε, στήτε, οὐδὲ μετὰ τὴν μού ἔκαμεν ἐκεῖνος τὸν ὅποιον φοβούμεθα. Τοιαύτην λοιπὸν ἐντροπὴν δὲν τὴν ὑποφέρω θὰ ὑπερασπισθῶ τὴν τιμὴν καὶ ἐπιμέλειαν ὑμῶν τῶν παιδιῶν μου· διότι ἡξέυρετε ὅτι ὅλους ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ, διότι κάμνετε ἀμαρτίαι, ἂν καὶ τόρᾳ ἀμφιβάλλω ποῖοι τὰς περισσοτέρας, οἱ νέοι ἢ οἱ γέροντες· ἔπειτα δὲν εἶπεν εἰς ἐξ ὑμῶν, ὅτι ἦτον καλὸν νὰ μαστιγωθῇ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ὡς παραδειγματισμὸς διὰ τοὺς ἄλλους ; ὄχι· καὶ τῶν τριῶν ὕπλων τὰς τακτικὰς θὰ ἀναπτύξω. Δὲν βλέπετε, ὅτι ὅλα τὰ βιβλία σας κινδυνεύουσι νὰ γίνωσι τοιαῦτα ; ὁ εἰς σοῦ γράφει ὅτι κινεῖται ὁ Πειραιεὺς καὶ πλέει ἐπάνω καὶ κάτω, ὁ ἄλλος τὴν Μαμουζέλαν σοῦ τὴν λέγει *Δεσποσύνην* ὁ ἄλλος σοῦ ζυγίζει τὰ κανόνια μὲ τὰ βιβλία, ὁ ἄλλος σοῦ μεταφράζει, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἔστειλαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ πάρωσι τὰς δώδεκα τραπέζας τοῦ καταχανᾶ Σόλωνος, ἄλλος λέγει ὅτι τὸ ἵππικὸν πρέπει νὰ ἦνε πάντοτε εἰς τὸ πλευρόν του, ὁ ἄλλος σοῦ λέγει, ὅτι εἰς τὸ μούτρο αὐτοῦ προσέβαλε τὸν Γερουσιαστὴν, ἄλλοι σοῦ μεταφράζουσι τὸν Ἡρακλῆ, ἔνα ὑποφέρῃ ὁ ἄθλιος ; καὶ τοῦτον τὸν πύματον ἄθλιον, Ἐρκουλῆ, ἄλλος δὲ προσκαλεῖ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὄχι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ . . . καὶ . . . καὶ . . . ὥστε ὄχι· ἐγὼ νὰ σκάσω, ἀλλ' ὅλοι οἱ σύντροφοί μου· καὶ ὅλοι ἐντοσοῦτῳ ἀπαιτοῦσι συνδρομὰς ἀπὸ θεοῦ καὶ δαίμονος διὰ νὰ σᾶς φωτίσωσιν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μέσα εἰς αὐτὰ τὰ βιβλία δὲν βλέπει τις ἢ καθρούς ἐτερόχθονας διαβόλους, ἄλλους μὲ καπέλα, ἄλλους μὲ κασκέτα, μὲ φέτια ἄλλους, μὲ σαρίκια τινὰς· ὄχι· δὲν ὑποφέρω αὐτὴν τὴν συγγραφολύτταν

τῆς ἀμειβείας· « Ἰστέ γάρ λέγει ὁ Ἱπποκράτης, ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῶν κνηρῶν τῶν λυσιπῶντων δηχθέντες οἶκ αὐτοὶ μόνοι λυσιπῶσιν, ἀλλὰ καὶ τινες ἑτέρους ἐν τῇ μαρία αὐτὸ τοῦτο διαθῶσι, καὶ αὐτοὶ ἔκφρονες γίνονται· συμμεταβαίνει γάρ τι τοῦ πάθους ἅμα τῷ δῆγματι καὶ πολυγορεῖται ἡ νόσος καὶ πολλὴ γίνεται τῆς μαρίας διάδοχή ». — Αὐτὸς εἶνε τῶνόντι Ἕλληγν ὁ διάβολος. — Δι' αὐτὰ θὰ τὸν μαστιγώσω εἰς μίαν κυρὰν ἐφημερίδα καὶ ὧς καταλληλότατον μόντον ἐπὶ κεφαλῆς θὰ βάλω τοὺς στίχους τοῦ Σαικσπέρου τῆς Ἑλλάδος, ἐπεὶδὴ ἐπὶ τοῦ Ὀμήρου ἕκαμην ἄλλοι ποιηται κατοχήν. (Ἐνταῦθα ὑπῆρχον στίχοι οὓς παρελείψαμεν. Σ. Ε)

Ἦξεύρετε ὅμως τί λυποῦμαι; ὁ στοιχειοθέτης τῆς ἐφημερίδος ἤξεύρει περισσότερα γράμματα ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους οἰηματίας, οἱ ὅποιοι δὲν θέλουσι καὶ νὰ μάθωσι, καὶ θὰ ὀρθογράψῃ τὰ πλεῖστα αὐτῶν, τὰ ὅποια ἀνεφέρατε εἰς τὸν διάλογόν σας. Σῆς συμβουλεύω δὲ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς σας καὶ ὑπολήψεως καὶ διὰ νὰ μὴ κατηγορῶνται καὶ οἱ κοπιᾶζοντες διδάσκαλοι σας, εἰς ἐξ ὑμῶν ἢ τῶν ἄλλων συναδέλφων σας νὰ ἀποκαθελώσῃ τὸν οἰκτρῶς ἀνσκολοπισθέντα Γερμανὸν διὰ καλῆς μεταφράσεως· διότι τὸν πονεῖ ἡ ψυχὴ μου νὰ περιφέρηται ἐλεινὸν θέαμα καὶ τοῖς διαβάλοις καὶ νὰ διαδίδηται τοιαύτη ἀμάθεια· ὁ τρώσας πρέπει ὄπωκ καὶ ἰάσῃται αὐτὸν (φεύγει τρέχων ὁ διάβολος). — Βρὲ τὸν διάβολον· αὐτὸς ἔχει καὶ ἑλληνικὰ φρονήματα! Ἢ! Ἢ! στάσου διάβולה! — Πᾶει δὲν σ' ἀκούει πλέον. — Τὴν ἐπάθαμεν ἀπὸ τὸν τρισκατάρατον· τίς ἤξεύρει τί θὰ γράψῃ! — Ψεύματα ὄχι βέβαια, διότι αὐτὸς ἤρχισε νὰ ἀληθολογῇ, ἀφότου οἱ ἄνθρωποι ὅλοι σχεδὸν ἤρχισαν νὰ ψεύδωνται· ἤξεύρεις; ὅτι ὁ διάβολος δὲν εἶνε ἄλλο ἢ ὁ ἀνάποδος ἄνθρωπος. — Ἄ! σὺ ἤρχισας πάλιν δὲν σ' ἀκούω πλέον, καλὴν νύκτα! — Καλὸν χάος! διὰ νὰ μὴ γνωρίζωμεθα πλέον ποιὸς καλὸς καὶ ποιὸς κακὸς, ποιὸς τίμιος, καὶ ποιὸς ἀτιμος, ποιὸς ἥρωκ καὶ ποιὸς πυγμαῖος, ποιὸς ἱστορικὸς καὶ ποιὸς ἀνίστωρ, ποιὸς πεπαιδευμένος καὶ ποιὸς ἀπαιδευτος, ποιὸς ἐχθρὸς καὶ ποιὸς φίλος, ποιὸς ἀ-

λήθεια καὶ ποιὸν τὸ ψεῦδος, ποιὸς ὁ διάβολος καὶ ποιά τὰ
παιδιά του !

Εἰς τῶν ἐν Ἀθήναις Καθηγητῶν.

Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ.

ΠΟΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ.

Πόσον γλυκὺ τὸ ἄστρον, τὸ φέγγον ἅμα πέση
Ὁ Φοῖβος εἰς τοὺς κόλπους ὠραίων θαλασσῶν;
Ἐνῶ δειλὸν λυκόφως ζητεῖ ν' ἀνακαλέσῃ
Καὶ πάλιν εἰς τὰ ὄρη τὸν ἀφθονον χρυσόν !

Ἀρέσκεται τὸ ὄμμα ἐπιζητοῦν τὸ φῶς του
Τὸ πλῆρες γοητείας, τὸ φῶς τὸ θελκτικόν.
Καὶ ἡ καρδία πλήρης γλυκύτητος ἀγνώστου
Φαιδρὰ ἐντὸς πλαναῖται σφαιρῶν φανταστικῶν.

Καὶ σὺ ὠραῖον ἄστρον, εἰκὼν ἀλλοίως σφίρας
Παρίστασαι τοιαύτη ἐνώπιον ἐμοῦ.
Καὶ πτέρυγας ἐμπρός σου λαμβάνων κουφοτέρας
Εἰς κόσμου; τρέχω ἄλλου; διὰ τοῦ λογισμοῦ.

Εἰς τίνος νοδὸς ἄρα μεγάλου ἐγεννήθη
Τοῦ τύπου σου τὸ σχῆμα, τὸ κάλλος τῆς μορφῆς !
Ἰπὸ χειρὸς ὁποίας ἡ χεὶρ ἐτεχνουργήθη
Ἡ φέρουσα ὠραίαν τὴν λάμψιν τῆς γλυφῆς ;

Ἄν κάτοικος ὑπάρχῃς τελειότερας σφίρας,
Εἰς τὸν κλαυθμῶνα τοῦτον τί ἔρχεσαι τῆς γῆς ;
Ἐνταῦθα μὴ προσμένῃς ἡδονικὰς ἡμέρας,
Ἐδῶ ἢ λαίλαψ πνέει, ἐδῶ ἢ καταιγίς.

Τῶν παρειῶν σου φέρε εἰς ἄλλην γῆν τὰ ῥόδα,
Μὴ τὸ μειδιάμα σου ἐνταῦθα ἐξαντλῆς.
Ὠ! μὴ τὸν τορνευτόν σου ἐγκαταλείπης πόδα
Γὰ ἴχνη του ν' ἀφίνη εἰς τρίβους εὐτελεῖς.

Ἄλλ' ἂν κατεδικάσθῃς ἐπὶ τῆς γῆς νὰ μένης,
Ἄν ἦσαι ἐξορίστου ἀγγέλου ἢ ψυχῆ,
Ὡ μὴ τὴν νεαράν μου καρδίαν νὰ μαραίνῃς
Μὲ ἔρωτα μὴ θέλη; τοποῦτον δυστυχῆ.

Ἐλθέ! τῆς ἐξορίας τὰς λυπηρὰς ἡμέρας
Νὰ ζήσωμεν, ὦ κόρη, ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοῦ,
Ἐκεῖ, ὅπου εὐρίσκει ἡ κοινωνία πέρας,
Καὶ σβέννυται πρὶν φθάσῃ ἡχώ τις στεναγμοῦ.

Τῶν ἰδεῶν μου κέντρον ἢ καλλονή σου εἶνε,
Καὶ σὺ ῥυθμίζεις μόνη αὐτῶν τὴν τροχίαν.
Μ' ἐν βλέμμα σου μυρία ἀνάπτουσιν ὁδοὶ,
Μ' ἐν βλέμμα σου εἰς κρύαν ἐκφεύγουν σποδιάν.

Ἄν ἄλλοι εἰς ἀγίων προσήνεγκον εἰκόνας
Ὡ,τι ἡ γῆ παράγει κ' ἡ τέχνη τιμαλφές·
Ἐγὼ τὰς ἡδυτέρας τοῦ βίου μου σταγόνας
Μὲ κύπελλον προσφέρω πρὸς σὲ ἀνθοστεφές.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Κατ' αὐτὰς ὁ χρηστός νέος Ἄγγελος Σ. Βλάχου ἐδημοσίευσε συλλογὴν ποιησέων του, τῶν μὲν πρωτοτύπων, τῶν δὲ μεταφρασμένων, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡὼς. Ἐν αὐτοῖς, τοῖς πλείστοις ἱκανῶς καλοῖς, διακρίνονται τινὰ Ἡὼς ἀληθῶς ὄντα περιλαμβοῦς ἡμέρας, καὶ προδίδοντα λεπτότητά τινὰ αἰσθηματος. Βεβαίως δὲν εὐρίσκει τις σήμερον συνήθως τοιαύ-

τας στροφάς, ὅπου τὸ ἐξωτερικὸν ἔνδυμα, ἤτοι ἡ γλῶσσα, μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ, τῆς ιδέας, ἐν τῷ αὐτῇ εὐρίσκονται ἁρμονίᾳ, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς στίχοις.

Σοὶ μειδιῶσι πάντα, ὁ οὐρανὸς, τὸ κύμα,
Ἢ γῆ, καὶ τέρψεις μόνον γνωρίζει ἡ ψυχὴ σου,
Χαρὰς, ἀγαλλιᾷται; τοῦ βίου σου τὸ νῆμα
Σοὶ ἐκτυλίσσει μόνον, κ' ἐκστᾶσαι Πικραδείτου.

Πλὴν. μήπως ὑποπτέυης ποτὲ, εὐδαίμων ζῶσα,
Ὅτι ἐνῶ ἡ αὔρα οὐρίᾳ σοὶ προσπνέει,
Ἰνὸς πιστοῦ σου φίλου ψυχὴ ἀγωνιῶσα
Τοῦ κόσμου τῶν χαρῶν του καὶ ἡδονῶν ἐκπλέει;

ὦ! τίς χρυσῆν γαλήνην χαιρόμενος πιστεύει
Ὅτι ἀλλοῦ βρυχᾶται ἡ θάλασσα ὀργίλη,
Κ' ἐνῶ παιδρὸς κοιμᾶται, εἰς ἀχανῆ Ἑρέβη
Στέλλει συγχρόνως ἄλλους; ἢ θέλει ν' ἀποστείλῃ;

'Ἄλλ' εἶθε ἡ ψυχὴ σου, φίλη ποτὲ μὴ μάθῃ
Τῶν καρδιῶν τοὺς σάλους, τοὺς κλύδωνας τοῦ κόσμου,
Ἄς μείνῃ ἀγνοῦσα τῶν καρδιῶν τὰ πάθη,
Καὶ τοῦτο κἄν θά ἦνε μόνος παρήγορός μου.

Καὶ ἄλλοι ἐπίσης ὡραῖοι στίχοι κοσμοῦσι τὴν ποιητικὴν ταύτην ἀνθοδέσμη, ἣν συνιστῶμεν πᾶσι τοῖς φιλομούσοις. Καὶ ἐντις μεταφράσεσι ὡς εἰς τὸν 'Ἐσταυρωμένον τὸ Φθι-νύπωρον καὶ τὴν Δόξαν τοῦ Λαμπρῖνου κλπ. διακρίνεται ἐπιτυχία τοιαύτη, ὥστε δύναται τις ν' ἀπατηθῇ ἂν ὁ γράφων πρωτοτύπου ἐκφράζει ιδέας ἢ ἀλλοτρίους. Ἐστῶ ὡς παράδειγμα τὸ ἐξῆς sonetto ἐκ τοῦ Δεσμώτου τῆς Χιλῶνος ποιήματος διηγηματικοῦ τοῦ ἀληθοῦς ποιητοῦ Βύρωνος:

Ἀσμάτιον (Sonnet) εἰς τὴν Χιλλῶνα

Ὡ πνοὴ ἀνεξαρτήτου πνεύματος, ἐλευθερία !
 Κ' εἰς τῶν φυλακῶν τὸν πάγον εἶν' ἀδύνατον νὰ σβύσῃς,
 Ἐπειδὴ τὸ οἶκημά σου ἐκεῖ εἶνε ἡ καρδιά,
 Ἦς σὺ δύνῃσαι τοὺς πόθους μόνη νὰ αἰχμαλωτίσῃς.

Ὅταν εἰς εἰρκτὰς καθύγρους τὰς βαρείας τῆς ἀλύσεις
 Τῶν ἡρωϊκῶν σου τέκνων μάτην δάκνει ἡ ἀνδρία,
 Τὸ μαρτύριόν των εἶνε τῆς πατρίδος των ἡ ρύτις,
 Καὶ τὸ δάκρυ των ἐκείνης εἶνε ἀνεξαρτησία.

Ἄγιον τὸ ἔδαφός σου ἔγινε τὸ τεлмаτωδες,
 Ὡ Χιλλῶν, καὶ μετεβλήθη εἰς βωμὸν ἡ φυλακὴ σου,
 Ἐπειδὴ τοῦ Βονιβάρδου τὴν ἡγίασαν οἱ πόδες,

Ὡς ἐπὶ ἀγροῦ ἀφέντες εἰς τὰ βάθη τῆς τὸ βῆμα !
 Ὡ ! τὰ ἔχνη των ἃς μείνουσιν εἰς τὰ βάθη τῆς ἀβύσσου ! . .
 = Φοβερόν τῆς τυραννίας καὶ ἀπανθρωπίας μνημα !

ΑΠΛΟΥΝ ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΗΜΑ.

(Συνέχεια ἴδε φύλλον 1. καὶ 2)

— Νὰ σὲ συγχωρήσω, τέκνον μου· ἀλλὰ δὲν εἶσαι ὁ προσφιλεῖς τοῦ γέροντος ἄγγελος; Ἐχε, κόρη μου, οὐχὶ τὴν συγχώρησιν, ἀλλὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ γηραιοῦ σου πατρός.

Ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, ἀφοῦ ἀπεκατέστησε τοὺς ξένους του εἰς τὸ πρεσβυτέριον, ὑπῆγε νὰ ἴῃ τὸν Γαβριήλ. Εἰσῆγαγον τὸν ἐρημέριον παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ὅστις οὐδόλως τὸν ἐγνώρισεν. Ἡ Κυρία Ῥαμβέρτη κατὰ πρώτην ἤδη φοράν τῆς ζωῆς τῆς ἐδοκίμαζεν αἶσθημα φόβου καὶ συμπαθείας· ἴστατο ὀρθία εἰς τὸ προσκεφάλιον τοῦ υἱοῦ τῆς· ἀλλὰ καίτοι δεινῶς ὑποπέρουσα εἰς τὴν θέαν τῶν συμφορῶν του, ἀκούουσα αὐτὸν νὰ καλῇ ἀκαταπαύστως τὴν Μαρίαν μὲ τὰ γλυκύτερα ὀνόματα, τοσοῦτον ἠγανάκτει, τοσοῦτον ἡ ἀλαζονεία

της ἠρεθίζετο, ὥστε εἴαν ἦτο δυνατόν ἤθελε τῷ ἐπιτάξει σιωπὴν· ἀλλ' οὐδεμίαν ἤδη εἶχεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς φαντασίας τοῦ ἀσθενοῦς, ὅστις, καὶ τοι μὴ ἀναγνωρίζων τὴν μητέρα του, ἐφρικία ἀκούων τὴν φωνὴν της.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ εἰσῆλθεν ὁ ἰατρός, ἡ δὲ κυρία Ῥαμβέρτη ἐξῆλθε διὰ τὰ δῶτα διαταγὰς τινος. Τότε δὲ ὁ ἰατρός εὐρέθη μόνος μετὰ τοῦ ἱερέως.

— Δοιπὸν οὐδεμία ὑπάρχει ἐλπίς σωτηρίας, ἠρώτησεν ὁ Κ. Βερνάνδος ;

— Τὸν φοβοῦμαι· ἐπειδὴ μᾶλλον ἀσθενεῖ ἡ καρδιά ἢ τὸ σῶμα, καὶ οὐδὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐάν τοῦλάχιστον ἐγνωρίζομεν τὴν αἰτίαν τῆς φοβικῆς του ἀσθενείας, ἴσως ὑπῆρχεν ἐλπίς τις.

— Τὴν γνωρίζω, ἐπιθύρειν ὁ ἐφημέριος.

— Καλὰ λοιπὸν· εἰπέτεμάς την, ἂν μὲ νομίζητε ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

Ὁ Κύριος Βερνάνδος ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἰατρὸν τὸν ἔρωτα τοῦ Γαβριὴλ καὶ τῆς Μαρίας, ἀφίνων αὐτὸν νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἡ συνέντευξις τῶν δύο νέων ἦτον ἀδύνατος, καθὼ χωρισμένων δι' ἀκάμπτου θελήσεως.

— Σὰς τὸ λέγω μὲ λύπην μου, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρός, μετὰ τὰ ἐμπιστευθέντα μοι, εἴαν ἡ νεανίς δὲν φανῆ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀσθενοῦς, εἴαν δὲν τὸν ἀφήτουν νὰ λάβῃ μιζήσαν τινὰ ἐλπίδα, ἀπώλετο.

— Γνωρίζω τὸν ἀλαζονικὸν χαρακτῆρα τῆς γυναικὸς ταύτης· ποσῶς δὲν θέλει συγκατατεθῆ.

— Ὑπάρχει ἴσως ἐν μέσῳ, παρετήρησεν ὁ ἰατρός· δηλ. νὰ εἰσαχθῆ κατὰ ταύτην τὴν νύκτα κρυφίως τῆς κυρίας Ῥαμβέρτης. Ἐγὼ θὰ εἶμαι μόνος παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, καὶ πιστεύω ὅτι ἡ θεὰ τῆς νέας, ἢν ἀγαπᾷ, θέλει προξενήσει εὐτυχῆ κρίσιν τῆς ἀσθενείας.

Ὁ ἐφημέριος κατ' ἀρχὰς ἐδίστασε νὰ κατασταθῆ συνεργάτης τοῦ στρατηγῆματος τούτου· ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ

κινδύνου εἰς θν ὁ Γαβριήλ εὐρίσκετο, ἐθριχάμβευσε τελευταίου πάσης σκέψεως καὶ διταγμοῦ.

Διευτραμμένη μήτηρ.

Πυκνὴ ομίχλη ἐκάλυπτε τὴν περαλίαν, ὁ ἄνεμος μανιωδῶς ἐσύριττεν, καὶ χειμαρροὶ βροχῆς ἀντήχουν εἰς τὰς ὑάλους τοῦ πρεσβυτερίου.

Ἐν τούτοις, καίτοι τοιαύτης τῆς νυκτός οὔτης, δύο πρόσωπα ἐξῆλθον· τὸ ἐν διὰ μακροῦ μανδύου κεκαλυμμένον, τὸ ἕτερον διὰ φαιῶν γλαϊνης (κάππας). Ἀμφότερα ἐξετίθεντο εἰς τὰς ἐρήμους γέρσου. Ἡ τρικυμία ἐδίωκε τὰ πτηνὰ, ἅτινα ἐζήτουν καταφύγιον εἰς τὰς ἐρείκας. Τὸ ὕδωρ ἐπιπτε κρουνηδὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν δύο ὀδοιπόρων, ῥέον διὰ τῶν φορεμάτων των· ἡ πορεία των καθίστατο κοπιώδης ἐν μέσῳ ὁδοῦ ἐσπαρμένης ὑπὸ τμημάτων τοῦ βράχου, ἀποσπασθέντων ὑπὸ τῆς μανίας τῆς τρικυμίας. Οἱ ὀδοιπόροι ἐφαίνοντο οὐδὲν ἀκούοντες καὶ οὐδὲν βλέποντες. Ἦταν δὲ οὗτοι ὁ Ἐρημέριος καὶ ἡ Μαρία. Μετὰ μακρὰν καὶ κινδυνώδη πορείαν ἐφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ πύργου. Ἐὰ φορέματά των ἦταν βαρῆα ἐκ τῆς βροχῆς, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν δύο παρεπονείτο. Δὲν ἐκτύπησαν διὰ τὰ τοὺς ἀντίξωσιν ὑπέρτης τις τῆς ἐμπιστοσύνης των εἶχε τεθῆ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ εἰς τὴν θύραν, ἵνα περαφυλάτῃ τὴν ἀφιξίν των ὅθεν ἅμα ἐφάνησαν εἰσῆχθησαν παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν. Διελθόντες ἐν μεγίστῃ σιωπῇ μακροὺς διαδρόμους, ἐφθασαν ἐντὸς μεγάλου καὶ ψυχροῦ δωματίου, ὅπερ προηγείτο τοῦ θαλάμου τοῦ Γαβριήλ. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἠτοιμάζοντο νὰ εἰσέλθωσιν, γυνὴ τις διευθύνθη πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἡ Μαρία δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κραυγὴν φρίκης ἀναγνωρίζουσα τὴν Κυρίαν Φαμβέρτην. Καὶ αὕτη μὲν ἔμεινεν ὠχρὰ καὶ σιωπηλὴ, ἀλλ' ἡ ὀργὴ καὶ μανίᾳ ἀπήστραπτον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς.

Ἐν τούτοις ἡ ἀγανάκτησις, ἥτις ἔβραζεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς τελευταίου ἐξερέξατο. Μὴ οὐσα πλέον κυρία εἶεν

τῆς, ἐτόλμησε νὰ προφέρῃ ὑβριστικούς λόγους ἐνώπιον τοῦ ἐφημερίου.

— Κυρία, εἶπεν αὐτῇ ὁ τελευταῖος σοβαρῶς· συχνάκις ἡ ὀργή μᾶς καθιστᾷ ἐπιλήσμονας τῶν καθηκόντων μας. Ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι ἐὰν ἦσθε ἠτυχωτέρα, ἠθέλετε ἀνχιρέσει πάραυτα τὰς μισητὰς λέξεις, ἃς ἐξέβαλον τὰ χεῖλη σας. Βλέπουσά με μετὰ τῆς Μαρίας, ἔπρεπε νὰ συλογισθῆτε ὅτι μόνος ἐγὼ εἶμαι ὁ ἔνοχος· διότι ἐγὼ τὴν ὠδήγησα ἐδῶ.

— Σβάτιμιε Κύριε, ἔπρεπε νομίζω, νὰ με συμβουλευθῆς πρὶν ἢ ὀδηγήσης τὴν κόρην ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν μου· ὅθεν θὰ διατάξω νὰ τὴν ἐξώσουν ἐὰν ἀρ' ἐαυτῆς δὲν ἀναχωρήσῃ πάραυτα.

— Κυρία, εἶπε καὶ ἡ Μαρία τρέμουσα ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀλλὰ μετὰ τόνου εὐγενοῦς· γνωρίζω ὅτι ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ με διώξητε ἐκ τῆς οἰκίας σας, ἀλλὰ γνωρίζω προσέτι ὅτι τὸ χρέος μου με καλεῖ ἐνταῦθα, καὶ με κρατεῖ, ἐπειδὴ κινδυνεύει ὁ υἱός σας. Ἡ θλιψίς μου, κυρία ἔσται ἀμειψάτρεπτος ὡς ἡ ὑμετέρα, ἐπειδὴ τὴν ἔχω παρὰ τοῦ Θεοῦ.

— ὦ! εἶνε ἀνυπόφορον, ἀνέκραξεν ἡ κυρία Ῥαμβέρτη· τολμᾷ νὰ με περιφρονῇ ἐνώπιόν μου! Οὔτε στιγμήν, οὔτε λέξιν· ἐξέλιθε, ἄλλως δὲν ἐγγυῶμαι διὰ τὴν μανίαν μου.

— Κυρία, ἐπανελάθεν ἡ Μαρία, γονυπετοῦσα, ταπεινῆ, συντετριμμένη, ἀναλυομένη εἰς δάκρυα. Αἰσμονήσατε τοὺς λόγους μου, ἂν κατὰ τι σᾶς ἐράνησαν προσβλητικοί· ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ προσφιλεστέρου σας ἐν τῷ κόσμῳ, ἄφετέ με νὰ νὰ ἴδω τὸν Γαβριὴλ διὰ τελευταίαν φοράν. Ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ σας, ὃν λέγουσιν ἀποθνήσκοντα, ἄφετέ με νὰ ἔλθω μέχρις αὐτοῦ, νὰ παρατηρήσω τοὺς προσφιλεῖς του χαρακτῆρα, νὰ θλιψῶ ἄπαξ εἰσέτι τὴν χεῖρα του, νὰ τὴν καλύψω διὰ τῶν δακρύων μου καὶ φιλημάτων, καὶ θὰ σᾶς εὐλογήσω κυρία, καὶ θὰ κάμω ἔπειτα ὅτι διατάττετε.

— Ἐδειξά ικανὴν ὑπομονήν! ὕπαγε, νέα, δὲν θέλω νὰ δεχθῶ εἰς τὸ εὐγενές κατοίκημα τῶν προγόνων μου, πλάσμα ἀνείσχυτον, κόρην διεφθαρμένην.

Προφέροντα δὲ ταύτας τὰς λέξεις ἡ κακώτροπος γυνὴ ὤθησε θιασίως τὴν Μαρίαν, ἥτις ὑπῆρχεν εἰσέτι γονυπετῆς ἐνώπιόν της.

— Φρίκη! ἀνέκραξε φωνὴ πλήρης ἀγανακτικῆς καὶ λύπης, ἣν ἤθελέ τις ἐκλάβει ὡς φωνὴν φαντάσματος.

Ἄνθρωπός τις ἐδραμε πρὸς τὴν Μαρίαν, ἥς ἐπροσπάθησε ἡ ἀναγεῖρη τὴν κεφαλὴν. ἔπειτα, στηρίζων αὐτὴν ἐπὶ τῶν γονάτων του εἶπεν.

— Μαρία, καλὴ μου Μαρία, ἀποκρίσου εἰς τὸν φίλον σου, εἰς τὸν ἀδελφόν σου· ἐγὼ, ἐγὼ ὁ Γαβριὴλ σὲ κρατῶ ἐπὶ τοῦ στήθους μου, ὅστις σὲ παρακαλῶ ν' ἀποκριθῆς. Θεέ μου! δὲν μὲ ἀκούει· μήπως ἀπέθχεν; Ἀνάθεμα ἐπὶ σὲ, μῆτερ μου, διότι σὺ τὴν ἐθανάτωσες!

Νομίζομεν ἐνταῦθα ἀναγκαῖα νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινα περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Γαβριὴλ καὶ τῆς Κυρίας Φαμβέρτης. Ἡ Κυρία Φαμβέρτη ἀνησυχούσα διὰ τὴν δεινὴν κατάστασιν τοῦ υἱοῦ της, ἐξῆλθε τοῦ δωματίου της, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὸ τοῦ Γαβριὴλ· ἀλλ' ὁ ἰατρός ὅστις ἔχων κατὰ νοῦν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ἐφημερίου τὴν ἐπερίμενε, ἐβεβαίωσε αὐτὴν περὶ τῆς βελτιώσεώς του, λέγων ὅτι ἠδύνατο ν' ἀπομακρυνθῆ, καὶ εἰάν ὁ κίνδυνος ἐμεγεθύετο, ἤθελε τὴν εἰδοποιήσει. Ἀπεσύμθη λοιπὸν αὐτὴ θκασθεῖσα ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑπόσχεσεως· διαβαίνουσα δὲ ἐκτοῦ τελευταίου δωματίου, ἐξεπλάγη βλέπουσα τὴν Μαρίαν καὶ τὸν ἐφημέριον ὀδηγούμενους ὑπὸ ὑπηρέτου.

Διαρκούσης τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ, συνετάραξεν ἀπάσας τὰς χορδὰς τῆς καρδίας του· τὸ λογικόν του εἶχεν ἐπανεέλθει· ὁ ἰατρός, ὅστις ἠκολούθει ἀνησυχῶς ἀπάσας τὰς φάσεις τῆς εὐνοϊκῆς ταύτης κρίσεως, εἶδε μετὰ χαρᾶς, ὅτι δὲν ἠπατήθη, σκεπτόμενος ὅτι ἡ συγκίνησις αὕτη, ἡ ἀπροσδόχητος αὕτη εὐτυχία, ἤθελε τὸν ἀνακαλέσει εἰς τὴν ζωὴν. Ἰκροῶντο λοιπὸν ἀμφότεροι, ὅτι συνέβαινεν ἐν τῷ ἑτέρῳ δωματίῳ. Ἄλλ' ὁ Γαβριὴλ ἀκούων τὸν τρομερὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ Κ. Ῥαμ-

βέρτη μεταχειρίζετο τὴν τρυφερὰν νεάνιδα, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ τὴν ἀγανάκτησίν του, ἐξώρκισε τὸν ἱκτρὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ ἐνδυσθῇ, καὶ ἐνεφανίσθη αἴφνης ὡς ζωντανὸς ἔλεγχος ἐνώπιον τῆς τεθορυβημένης μητρός του. Ἐν τούτοις ἡ ἄκαμπτος ἀλαζονεῖα τῆς γυναικὸς οὐδόλως ἐνέδωσεν. Ἡθέλησε νὰ προχωρήσῃ, ἔν' ἀποσύρῃ τὴν Μαρίαν ἐκ τῶν βραχιόνων τοῦ Γαβριήλ, ἀλλ' ὁ ἐρημέριος ἐξέτεινε τὴν χεῖρα λέγων πρὸς αὐτήν.

— Σταθῆτε κυρία· ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὰς ἀσπλάγχχνους καὶ σκληρὰς μητέρας. Ὁ σεβαστὸς ἱερεὺς, κεκλιμένος πρὸς τὴν Μαρίαν, ἔρριψε μὲ δάκρυα τὸ πρόσωπον καὶ ἄψυχον μέτωπόν της. Ὁ Γαβριήλ λησιμονήσα; τὴν ἀσθeneϊάν του ἐσυλλογίζετο ἐκείνην μόνην, ἥτις ὑπέφερεν ἐκ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἔρωτός της, καὶ ἡ Κυρία Ῥαμβέρτη διετήρει τὴν ἀνίσχυρον λύτσαν της.

Τέλος ἡ Μαρία ἀνοίξασα τοὺς ὀρθόκλιμούς της, περιέφερεν αὐτοὺς πεπλανημένους κύκλω της. Λέξεις ἀσυνάρτητοι ἐξῆλθον τῶν χειλέων της· οὐδένα τῶν περικυκλούντων αὐτὴν ἀνεγνώρισε, καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ ὡσεὶ παρὰ τινος ἀπειλουμένη.

— Βλέπεις τὸ ἔργον σου, μήτηρ μου, εἶπεν ὁ Γαβριήλ διὰ φωνῆς πλήρους δακρύων· αἱ εὐχαί σου θέλουν ἐντὸς ὀλίγου εἰσακουσθῆ· δὲν ἔχεις πλέον τέκνον!

— Ἡ κυρία Ῥαμβέρτη, πάντοτε ψυχρὰ καὶ ἀπαθής, ἐμείδισεν εἰρηνικῶς, ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθεν.

— Εἶμαι ἐγὼ, Μαρία, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος, ἐγκαλιζόμενος αὐτήν· ἐγὼ, ὁ Γαβριήλ.

— Ὁ Γαβριήλ! — Ω! ναί, ἐνθυμοῦμαι, ἐπιθύριτεν ἡ δυστυχὴς φέρουσα τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν της, ὡς ἐάν ἐζήτει ἀνάμνησίν τινα. Ἄγγελε τοῦ Οὐρανοῦ, ἐξηκολούθησεν γονυπετοῦσα· Ἄγγελε τοῦ Οὐρανοῦ, σοὶ ἐμπιστεύομαι τὴν ζωὴν τοῦ προσφιλεστέρου μου. Ἄς ζήσῃ μακρὰ ἔτη, ἀλλ' ἐκεῖ ὑψηλὰ, ὅπου ὑπάγω ἤδη ἵνα τὸν περιμένω, ὠδήγησον καὶ αὐτὸν κατὰ τὴν διατεταγμένην ὥραν, ὅπως ὑπάρχωμεν ἐκεῖ διὰ παντὸς ἡνωμένοι.

Τὸ ἀποκλαυθῆναι στιγμιαίως λογικὸν τῆς Μαρίας ἐπανήλθεν· ἀνεγνώρισε τὸν Ἰφριμέριον, καὶ τὸν Γαβριήλ. Ἡσθάνθη τὴν χεῖρα τοῦ ἡδέως θλίβουσαν τὴν ἐαυτῆς, ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ λέγουσαν εἰς αὐτήν.

— Ἔσο τοῦ λοιποῦ ἤσυχος, ἀγαπητή μου Μαρία. Θέλω νὰ ζήσω ἵνα σὲ ἀγαπῶ πάντοτε. Δέξου τὸν ὄρκον τοῦ αἰωνίου ἔρωτος, δι' ὁρκίζομαι σοι ἐνώπιον τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἀγίου ἱερέως ἡμῶν.

— Δυστυχῆ τέκνα, εἶπεν ὁ Κύρ Βεριάνδος· ὁ Θεὸς δέχεται τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, ἀλλ' ἀπικτεῖ ὅπως ἐνταῦθα ἡ θέλησις τῶν γονέων ὑπάρχῃ σεβαστή.

Ἡ παράφρων.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ Μαρία καὶ ὁ Γαβριήλ, πειθόμενοι εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ ἱερέως, ἀπέφυγον προσεκτικῶς πᾶσαν εὐκαιρίαν συναντήσεως· ἀλλὰ, καὶ τοι ὄντων ἀποκεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλιον, αἱ καρδίαι των συνηνοῦντο διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συμφορᾶς. Ὁ Γαβριήλ εἶχε καταστῆ φάντασμα· τὰ μεγάλα μελανὰ ὄμματα τοῦ ἦσαν ἀτενῆ καὶ ἄψυχα. Ὁχρότης ἐμαρμάρου τὸ πρόσωπόν του. Διέτρεχε τὰς πεδιάδας ἀνευ σκοποῦ, ἀνευ ἐλπίδος· ἡ δὲ ψυχὴ του ἐτρέφετο ὑπὸ μελαγχολίας.

Τὴν νύκτα, ὅτε ὁ Οὐρανὸς ἦτο μᾶλλον σκοτεινός, καὶ οὐδεὶς ἔλαμπεν ἀστὴρ, ὁ Γαβριήλ ἐγκατελείπων σιωπηλῶς τὸν πύργον, ἐλάμβανε τὴν εἰς τὸ πρεσβυτέριον ὀδηγοῦσαν ἀκτὴν λίμνης τινός· ἐκεῖθεν, διὰ μέσου πυκνοῦ δάσους εὐχαριστεῖτο νὰ παρκτηρῇ τὴν μονήρη τῆς Μαρίας κοιτίαν.

Ὁ Γαβριήλ εἶχεν ἀνκαλύψει μικρὸν προσευχητήριον εἰς τὸ ἐνδοῖερον τοῦ δάσους. Ἐπὶ τεθραυσμένου τινός βωμοῦ, διεκρίνετο μικρὸν κοίλωμα, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ὑπῆρχεν πτωχική τις εἰκὼν τῆς Θεοτόκου. Ἀφότου ἀνεκάλυψε τὸ ἀγνωστον τοῦτο καταρῶγιον, ἡμέρα δὲν παρήρχετο, καθ' ἣν νὰ

μὴν ὑπάγη νὰ δευθῆ καὶ κλαύτη· ἐκόσμει διὰ δροσερῶν νεφ-
 συλλεγῶν ἀνθέων τὸ μέτωπον τῆς μητρὸς τῶν ἀγγέλων,
 καὶ ἐπεκλειῖτο αὐτὴν δι' ἐκείνην, ἣτις ἔφερε τ' ὄνομά της.

Ἡμέραν τινα ἐκλήθητο ὁ Γαβριήλ ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ
 ναοῦ· στηρίζων τὴν κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖρας του, οὐδὲν ἤ-
 κουε πέριξ του ἢ τὸν κελαιτιστὴν τῆς πηγῆς, τὸ ἄσμα τῶν
 πτηνῶν, τὸν θόρυβον τοῦ βροῦ, καὶ τὴν ἀκατάσχετον φω-
 νὴν τοῦ ἀνέμου.

Εἰς βαθεῖαν παραδεδομένος σκέψιν, δὲν εἶχεν εἰστί
 ἀναιεώσαι τὰ ἄνθη τῆς Παρθένου, ὡς κηθεκάτην ἔπραττεν.
 Ὅθεν ἠγέρθη ἵνα ἐκπληρώσῃ τὸ ἱερὸν τοῦτο καθήκον· ἀλλ'
 ὅποια ὑπῆρξεν ἢ ἐκπληξίς του ὅτε εἶδεν, ὅτι ἐτέρᾳ χεῖρ
 πλέξασα στέμμα εἶχε στολίσαι τὴν εἰκόνα! Φωνὴ μυστη-
 ριῶδης ἐπέφερεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸ ὄνομα τῆς Μαρίας.
 Τότε ἐγονάτισεν παρὰ τοὺς πόδας τῆς ἱεράς· εἰκόνας, ὅπως
 τὴν εὐλογήσῃ διὰ τὴν εὐτυχίαν, ἣν παρ' αὐτῆς ἐλάμβανεν.

Ἐλαφρὸς κρότος ἀπέσπασεν αὐτὸν τῆς ἐκστάσεώς του· καὶ
 στραφεὶς εἶδε τὴν Μαρίαν.

— Βεβαίως δὲν μ' ἐπερίμενες ἐνταῦθα, Γαβριήλ· ἀλλ' εἰς
 δρόμον μεμακρυσμένον, ἐν μέσῳ τῶν ἐρημιῶν τούτων, ἐσυλ-
 λογίσθην ὅτι θὰ ἤρχεσο συχνὰ νὰ ὄνειροπολῆς τὴν δυστυχῆ
 Μαρίαν, καὶ βλέπουσα τὴν εἰκόνα τῆς Ἄειπαρθένου κεκοσμη-
 μένης δι' ἀγροτικῶν ἀνθέων, δὲν ἀμρῖβαλλον, ὅτι παρὰ σοῦ
 τὰ ἔχει· ἠθέλησα νὰ σὲ ἐπαινῶ διὰ τελευταίαν φοράν.

Λεγούσης ταῦτα τῆς Μαρίας, ἡ φωνὴ της εἶχε κάμψιν
 τοσοῦτον λυπηρὰν, ὥστε δάκρυα ἀκούτιχα ἤλθον εἰς τοὺς
 ὀφθαλμοὺς τοῦ Γαβριήλ. Ἐκείνη ἠκολούθησεν.

— Ναί, ἡ θέλησις τῆς μητρὸς σου πρέπει νὰ ᾔηνε ἱερά,
 μᾶς τὸ εἶπεν ὁ ἅγιος ἐφημέριος. Καὶ ἰδοὺ ἤλθον ἐγὼ αὐτὴ
 νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ζήσης καὶ νὰ λησμονήσης τὴν δύστη-
 νον Μαρίαν· μὴ διατρέβῃς τοιοῦτοτρόπως μόνος μεμακρυσμέ-
 νος τοῦ κόσμου· δὲν ἀρμόζει οὔτε εἰς τὴν ἡλικίαν σου, οὔτε
 εἰς τὴν τάξιν σου, οὔτε εἰς τὴν τύχην σου. Ζήτησον διασκε-
 δάσεις εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὰς περιγῆσεις.

— Θέλεις νὰ σὲ λησμονήσω, ἀγαπητέ μου ἄγγελε; ἀλλὰ λησμονεῖται ὁ Θεός; Ὁχι, ποτὲ, εἶνε ἀδύνατον. Ὑποτάσσομαι, διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐτυχίαν τοῦ γηραιοῦ σου πατρὸς; εἰς τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς μου, ἥτις τούναντίον, θὰ ἡγανάκτει καθ' ὅλων ἡμῶν. Ἀλλὰ σὺ εἶσαι ἡ νομφία τῆς καρδίας μου, καὶ θὰ ἦσαι εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Καὶ ταῦτα λέγων, ἀπέθεσεν ἐπὶ τοῦ ἀγνοῦ καὶ λευκοῦ μετώπου τῆς Μαρίας τὸ διὰ τὴν Παναγίαν προσδιωρισμένον στέμμα.

— Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν σέβονται τὴν θέλησίν μου; εἶπε φωνή τις σοβαρά. . . Ἀνάξιε υἱέ, ἀνεγνωρίσα ἐκ τούτου τὴν ὑποταγὴν σου; ἔμπροσθέν μου τρέμεις, ἀλλ' ἐνταῦθα, μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου, παραδίδεσαι εἰς τὸ ἀνόητον πάθος σου, εἰς τὸν μυαρὸν ἔρωτά σου; ἀλλ' ὑπομονή! δίδω πάραυτα πέρασ εἰς τὴν ἀνικτῆ ἀπειθείαν σου!

Ὁ Γαβριὴλ ἀνήγειρε τὸ μέτωπον ἀκούσας τὴν ὕβριν ταύτην.

— Μήτηρ μου, εἶπε διὰ φωνῆς σταθερᾶς, ἐθεώρεις παιδιὰν μέχρι τοῦδε, τὸ ν' ἀνησυχῆς τὴν ζωὴν μου, νὰ θραύης τὴν εὐτυχίαν μου; παιδίον ὦν, οὐδέποτε παρὰ σοῦ ἔλαβον οὔτε ἐνθαρύνσεις, οὔτε φιλήμκτα; μὲ εἶχε; ἀείποτε κευχωρισμένον τῆς καρδίας σου, ὡς καὶ τοῦ ἀτόμου σου. Τὸ μόνον δὲ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἀντικείμενον, ὅπερ ἔμαθε νὰ ἐννοῇ τὴν ψυχὴν μου καὶ νὰ συμπάσχη εἰς τὰς συμφορὰς μου, τὸ ἀπομακρύνετε ἀπ' ἐμοῦ. Εἶμαι μόνος εἰς τὸν πύργον τοῦτον, ὡς εἰς ἔρημον. Εὐχαριστήσου λοιπὸν, καὶ παῦσον τοῦ νὰ με καταρᾶσαι. . . . Μὴ καταδιώκῃς πλέον τὴν Μαρίαν διὰ τῶν ἀδίκων ὀνειδισμάτων σου, ἄφες τὴν, ἄφες τὸν γηραιὸν τῆς πατέρα, νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του παρ' ἐκεῖνον, ὅστις φιλανθρωπότατα τοὺς ὑπεδέχθη, ὅτε παρὰ σοῦ ἐδιώχθησαν. Ἐγὼ, ἀναχωρῶ!

Ὁ Οὐρανὸς κατὰ τὴν ὄραν ταύτην περιεκυκλοῦτο ὑπὸ πικρῶν νεφῶν, ὁ ἄνεμος διήρχετο ὡς παράπονον διὰ τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου μονυδρίου καὶ ἠφανίζετο εἰς τὰς βρυχωμένας κορυφὰς τῶν δένδρων. Ἡ βροντὴ βαρυηχῆς ἐκυλίετο, αἱ ἀστραπαὶ κυλάκιζον ἀκαταπύστως τὰ νέφη. Τὰ πτηνὰ, τε-

τρομαχμένα, ἐζήτουν καταφύγιον ὑπὸ τοὺς ἐρθομένους τοίχους τοῦ ναυίδιου, ἀφίγοντα θρηνώδης κραυγᾶς.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, εἰς ἣν τοσαῦται ἐξωτερικαὶ περιστάσεις ἐδίδον ἐπισημότητα, ὁ Γαβριὴλ ἔλαβε τὴν ὑποτρέμουσαν χεῖρα τῆς Μαρίας, τὴν εἴλκυσε πρὸς αὐτόν, ἔπειτα, γονατίζων μετ' αὐτῆς πρὸ τῆς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου

— ὦ Παναγία! μῆτερ τῶν τετχλαιπωρημένων καὶ φύλαξ τῶν ὄρκων, εἶπε διὰ φωνῆς πλήρους καὶ ἰσχυρᾶς, ἐπικαλοῦμαι σε μάρτυρα, ὅτι οὐδέποτε θέλω ἔχει ἄλλην σύζυγον ἐκτὸς τῆς Μαρίας.

Ἐπειτα ἀνεγειρόμενος, ὥρμησεν ἐκτὸς τοῦ μονοδρίου. Καὶ πρὶν ἢ αἱ δύο γυναῖκες συνέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ συγκινήσεώς των, ὁ Γαβριὴλ ἠφανίσθη!

Ἡ βροχὴ ἐπιπτε χειμαρρῶδης, ἀντηχοῦντος τοῦ κρότου τῶν θραυομένων ὑπὸ τῆς καταγιγίδος δρυῶν. Ἐντούτοις ἡ Μαρία καὶ ἡ Κυρία Ῥαμβέρτη ἐρρίφθησαν ἐκτὸς τοῦ ἐρρείπιου, ὅπερ τὰς ἐπροφύλαττεν ἐκ τῆς θυέλλης, ἵνα παρακολουθήσωσι τὸν Γαβριὴλ. Διέτρεχον τὰς διὰ τῶν ἀπορρώγων ἀκτῶν ἀτραπούς. Τὰ δένδρα ἐκάλυπτον αὐτὰς διὰ βρύου καὶ ξηρῶν κλάδων, ἀλλ' οὐδὲν ἐμπόδιζε τὴν ὀρμητικὴν των πορείαν. Ἐρμησαν ἐπὶ τῶν μᾶλλον ἀποκρήμων βράχων, ὅπως δυνηθῶσι ν' ἀνακαλύψωσι μακρόθεν τὸ ἀντικείμενον τῶν ζητησέων των· τέλος, ἀποκαμοῦσαι ἐκ τοῦ πόνου καὶ καμάτου εἶχον φθάσει εἰς τὴν κορυφὴν ὑψηλοῦ ὄρους. Ἡ θάλασσα ἐβρυχάτο εἰσέτι ὑποκώφως ὑπὸ τοὺς πόδας των, ἀλλ' ὁ Οὐρανὸς εἶχε γαληνιάσει, καὶ ἡ βροχὴ καταπαύσει. Τὰ βλέμματα τῆς Μαρίας ἐρρίφθησαν ἐπὶ τοῦ ἀπείρου τοῦ Ὀκεανοῦ. Αἶφνης αὕτη ἀφήσει τρομερὰν κραυγὴν, καὶ δεικνύουσα διὰ τῆς χειρὸς ἀκτὴν τινα τῆς θαλάσσης, φωνάζει.

— Ἐκεῖ! ἐκεῖ! ἰδέτε, κυρία. . .

— Διέκρινε πλοῖον ἔχων ἀναπεπταμένα τὰ ἱστία, καὶ ἐπὶ τῆς παραλίας ἀνεγνώρισε τὸν φίλτατόν της. Καὶ ἡ Κυρία Ῥαμβέρτη ἐπίσης τὸ παρετήρησε, καὶ ἀμφότεραι ἐξέβαλον σπαραξικαρδίους λυγμούς· Γονυκλινεῖς ἐπὶ τοῦ χείλους

τοῦ βράχου, ἐξέτεινον τοὺς ἰκετηρίους βραχίονά· τῶν, καὶ τὰς ἐσταυρωμένας χεῖρας των πρὸς τὸ πλοῖον· ἀλλ' αἱ εὐχαὶ των ἦσαν περιτταί, ἢ ἀπελπισία των ἀνωφελής, ὁ Γαβριὴλ οὐδόλως τὰς ἤκουσεν. Τὰς παρετήρησεν ἐντούτοις, καὶ ταῖς ἀπέθυγε σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ, ἔπειτα ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν του τὸ πρόσωπόν του· τὸ δὲ πλοῖον, μακρυνόμενον ταχέως, δὲν ἤργησε νὰ καταστῇ ἄφαντον εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος.

κ. — Ω! Θεέ μου εἶπεν ἡ Μαρία, δὲν θὰ τὸν ἴδω πλέον!

Λάμψις παραφροσύνης διήλθεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν της· παρετήρησε τὴν κυρίαν 'Ραμβέρτην, ὡς ἄγνωστον αὐτῇ ἀντικείμενον, καὶ ἤρξατο νὰ ψάλλῃ βραδέως καὶ λυπηρῶς.

— Σύγγνωθί μοι, Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ Κ. 'Ραμβέρτη· παρεφρόνησεν.

Δάκρυά τινα ἔβρεξαν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ δι' αἰσθήματος ἀγνώστου μέχρι τοῦδε εἰς τὴν καρδίαν της, ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς δυστυχοῦς κόρης, ἥτις ἤργησε νὰ ὑπομειδιᾷ λέγουσα πρὸς αὐτήν,

— Σὺ κλαίεις; σὺ; .. Σὺ εἶσαι ἀγαθὴ! ἐπειδὴ οἱ κακοὶ δὲν ἔχουσι παντελῶς δάκρυα. (ἀκολουθεῖ.)

Γ Κ Α Ι Τ Η Σ.

Ὁ Ἰωάννης Γκαίτης ἀρχηγὸς καὶ δημιουργὸς τῆς φιλολογικῆς ἐν Γερμανίᾳ σχολῆς, ἐγεννήθη τὴν 28 Αὐγούστου 1749, ἐν Φραγκφόρτῃ ἐξ ἐπισήμου τῆς χώρας ταύτης οἰκογενείας. Ὁ πατὴρ του, νομοδιδάκταλος διακεκριμένος, καὶ ἔχων ἐντούτοις εὐρείας γνώσεις εἰς τε τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ὠραίας τέχνας, ἐπεφροτίσθη αὐτὸς μόνος τὴν πρώτην ἀνατροφὴν του.

Ἐ εἶχεν ἀπόφασιν νὰ καταστήσῃ τὸν υἱὸν του νομικόν, καὶ ὡς ὁ Γκαίτης ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ λέγει, αἱ ἀποράσεις τοῦ πατρὸς του ἦσαν ἀμετάτρεπτοι· καὶ οὕτως,

Γκαίτης.

χωρίς νὰ συμβουλευθῆ τὰς διαθέσεις καὶ κλίσεις τοῦ μαθητοῦ του, ὅτε ἐνόμισεν αὐτὸν ἰκανὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρὶον οἰκίαν, τὸν ἔπεμψε πρῶτον εἰς Λεῖψιαν καὶ ἔπειτα εἰς Στρασβούργ, ἵνα σπουδᾷ τὰ νομικά. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει ἀνηγορεύθη καὶ διδάκτωρ τῆς νομικῆς. Ἐντεῦθεν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πατρός του, ἦλθεν εἰς τὸ Wetzlar ἵνα μορφωθῆ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλ' ἡ τάσις τοῦ πνεύματός του ἦτο ὅλως ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ σταδίου του, καὶ καθ' οὗτος ἀναφέρει, δύναται τις νὰ θεωρήσῃ τὰς προσπάθειας, αἱ μεταχειρίσθη ἵνα διατρέξῃ αὐτὸ, ὡς ἀληθῆ υἱὸν ἀφοσίωτιν. Ἐν Λευσίᾳ Strashourg, καὶ Wetzlar, τὸ δίκαιον ὑπῆρξε τὸ ἐλάχιστον τῶν ἐνασχολημάτων του· ἐντούτοις διὰ τῆς τεραστίου εὐμαθείας του ἐγένετο κάτοχος τῆς ἐπιστήμης ταύτης.

Ὁ Γκαίτης ὑπῆρξεν εἰς ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀφ' ἑαυτῶν μορφοῦνται, ἐν ἐξ ἐκείνων τῶν πνευματῶν τῶν μὴ ἀναγνωρίζοντων οὐδεμίαν διεύθυνσιν, καὶ ἀτινα θέλουσι νὰ κινῶνται ἐλευθέρως καὶ αὐτομάτως, ἅτινα εἰσι ἀπληστα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, κ' ἐντούτοις δὲν δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι αὐτὴν εἰμὴ κατὰ χρόνον καὶ τρόπον ἴδιον αὐτοῖς. Τοῦτου ἕνεκα ἐκ τῆς νηπιακῆς του ἡλικίας, ὁ Γκαίτης ἔμαθε πολλὰ γλώσσας, καὶ ἐπελήφθη μετ' ἐπιτυχίας, πολλῶν ἀντικειμένων σπουδῆς, ὄντων ἐκτὸς τοῦ διαγράμματός τῆς ἀνατροφῆς του.

Οὕτως, βραδύτερον, καὶ πρὶν ἢ ἐξέλθῃ τῆς πατρικῆς διευθύνσεως ἐμπούδατε τὴν ἱστορίαν, τὴν μεταφυσικὴν, τὴν γεωλογίαν, τὴν ἀνατομίαν, τὴν φυσιολογίαν, τὴν χημείαν, καὶ τὴν Ἀλχημίαν αὐτήν. Τὰ πρὸς αὐτὸν διδόμενα μαθήματα, ἦσαν μᾶλλον ἀφορμαὶ σπουδῆς, ἢ μέσα ἀμέσου μαθήσεως. Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ὧν συνεσχετίσθη καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ περίφημος Ἔρδερ, ἐξήσκησαν ἀκουσίως αὐτῶν ἐπιρροὴν τινα ἐπὶ τοῦ πνεύματός του. Οἱ ἄνθρωποι ἐνήργουν ἐπ' αὐτοῦ, ὡς τὰ βιβλία, ὡς τὰ μαθήματα, ὡς τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα, καὶ γενικῶς εἰπεῖν, ὡς περιστάσεις, καὶ κέντρα.

Ὁ Γκαίτης προώρως ἀνήγγειλεν ὅτι ἐμελλέ ποτε νὰ κατασταθῇ. Παιδίον ἔτι συνέθετε διηγήματα, μικρὰ δράματα, μικρὰς ποιήσεις, ἅτινα πάντα ἐλάμβανον καλὴν ὑποδοχὴν ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν καὶ συμπεκτῶν του, οἵτινες ἀνεγνώριζον τὴν ἐν αὐτοῖς ὑπεροχὴν του.

Καθ' ἃς ἐποχὰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ταί νει πρὸς ἠθικὴν τινα ἀνκαίνισιν, φθάνει στιγμὴ, καθ' ἣν αἱ ἀρχαῖαι δοξασίαι αἱ ἀρχαῖαι ἐπιθυμίαι, εὐρίσκονται ἐν κλονισμῷ, ἢ καὶ ἀναστρέφονται, χωρὶς νὰ ἀναπληρωθῶσιν εἰσέτι ὑπὸ νέων δοξασιῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. Ὁ Γκαίτης ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλῃς ἠθικῆς κρίσεως τοῦ 18 αἰῶνος, καὶ τῶν ἐρειπίων, ἅπερ εἶχεν ἤδη οὗτος ἐπισωρεύει, ἀηδίασε τὴν ζωὴν. Ἐν τῷ παρόντι ἐβλεπε μόνον τὸ μηδὲν, ἐν τῷ μέλλοντι τὴν ἀμφιβολίαν. Ὄθεν ὁ αὐτοκτόνος κατέστη ἐπὶ τινα καιρὸν δι' αὐτὸν, ἀντικείμενον συνήθους μελέτης. Ἐξέτασε τὴν ιδέαν ταύτην καθ' ὅλας τὰς φάσεις της, καὶ εἰπὼν ὅτι ἡ καταστροφή τῆς ὑπάρξεως δύνχεται νὰ θεωρηθῇ ὡς πράξις νόμιμος καὶ εὐγενής, πολλάκις ἦλθεν εἰς θέσιν νὰ μηχανευθῇ τὸν ὄλεθρον τῶν ἡμερῶν του Ὁ Βέρτερ εἶνε ἡ διήγησις τοῦ ὅτι ἐδοκίμαζε κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐκείνην πάλην. Ἡ Κ. Στάελ εἶπεν ἐλλόγως ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο κατέστησε πλείονας αὐτόχειρας, ἢ ἡ ὠραιότερα τοῦ κόσμου γυνή.

Εἰς τι δράμα του ἰονομαζόμενον Φαῦστος, ὁ Γκαίτης παρέστησεν, ὅποιαν αὐτὸς ὑπελάμβανεν, τὴν ἠθικὴν κατάστασιν, ἣς ἡ θεὰ εἶχεν ὀδηγήσει αὐτὸν εἰς ἰδέας σκυθρωπάς, ἐκφραζομένας εἰς τὸν Βέρτερ.

Ἐπάρχει ἐν Γερμανίᾳ δημοτικὴ τις πηγάδις τῆς θεωρεῖται ἥρωϊς ἱατροῦ τις, Φαῦστος καλούμενος, σύμμαχος τοῦ διαβόλου. Ὁ Φαῦστος οὗτος καὶ πρὸ πάντων ὁ διάβολος εἰσι τὰ πρῶτα τοῦ δράματος πρόσωπα.

Ἐκτὸς αὐτοῦ ἐποίησε τὸν Μείστερ, τὸν Ἡρμάνον τὴν Δωροθέαν, τὸν Τορκουάτον Τάσσον καὶ ἕτερα δράματα, ἐξ ὧν ἰδίως διακρίνονται τὰ τρία πρῶτα.

Ὁ Γκαίτης, ὡς ὁ Βολταῖρος, εἰς πάντα τὰ εἶδη τῆς φιλολογίας ἔγραψεν. Συνέθεσε μυθιτορήματα, ποιήματα, δράματα πρὸς παράστασιν, ποιήσεις παντὸς εἴδους, ἀπὸ τῆς ὠδῆς μέχρι τοῦ ἐπιγράμματος· ἐτελείωσε δὲ τὰς ἡμέρας του εἰς Βεῖμάρ, τὴν 22 Μαρτίου τὸ 1832 ἐν ἡλικίᾳ 86 ἐτῶν, καὶ τὰ λείψανά του κατετεθεσαν παρὰ τὰ τοῦ Σχιλλέρου.

Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α .

Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ περίφημος τῆς Γαλλίας ποιητῆς, ὁ χαριέστατος αὐτῆς Ἀνακρέων, Βεραγγέρος, οὗτινος τὰ φιλελληνικώτατα αἰσθήματα πολλάκις διὰ λαμπροτάτων στίχων ἐξέφρασεν ἡ Μοῦσα του, παρορμῶτα προσεῖ τοὺς συμπατριώτας του πρὸς βοήθειαν τῆς ὠραίας καὶ συνάμα δυστυχοῦς Ἑλλάδος, τῆς φιλελευθέρου καὶ μάρτυρος.

Ἐπιφυλαττόμενοι ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ νὰ καταχωρίσωμεν τὴν βιογραφίαν τοῦ ἐνδόξου τούτου ἀνδρός, μεταφράζομεν ἤδη πεζῶς, μὴ δυνάμενοι ἄλλως, ἐν τῶν ποιημάτων του, ἵνα δεῖξωμεν μόνον, τί ἠσθάνετο ὑπὲρ Ἑλλάδος.

Ἡ φανταστικὴ περιοδεῖα.

Ἔρχεται ταχέως τὸ φθινόπωρον, καὶ ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς αὐτοῦ πτέρυγος νέξς μοι κομίζει ἀλγηδόνα. Αἰείποτε ὑποφέρων, αἰείποτε πτωχὸς καὶ συνεσταλμένος, βλέπω τὰ ἄνθη τῆς φαι-

δρότητός του χωριδιῶντα. Ἀποιπίατέ με ἐκ τῶν πηλῶν τῆς Λουτεκίας. Ἐπρεπε νὰ γεννηθῶ ὑπὸ ὠραῖον Οὐρανόν. Ἐκ πρώτης νεότητός μου ὠνειρεύομην τὴν Ἑλλάδα. Ἐκεῖ, ἐκεῖ, ἐπεθύμουν ν' ἀποθάνω !

Μάτην μοὶ μεταφράζουν τὸν Ὀμηρον. Ναί· ὑπῆρξα Ἕλλην ! ὁ Πυθαγόρας ἔχει δίκαιον. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Περικλέους εἶχον πατρίδα τὰς Ἀθήνας. Ἐπετέφθην τὸν Σωκράτην ἐν τῇ φυλακῇ του. Ἐθύματα τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Φειδίου. Εἶδον τὰς ἀνηφόρους ὄχλους τοῦ Ἰλισσοῦ. Ἐξύπνησα τὰς μελίσσης ἐπὶ τοῦ Ἑρμῆος. Ἐκεῖ, ἐκεῖ ἐπεθύμουν ν' ἀποθάνω.

Θεοί, εἴθε μίαν μόνην ἡμέραν θαμβῶναι τὰ ὄμματά του, ὁ θρημὸς ἐκείνος· ἥλιος νὰ μοὶ ἀναζωπυρήσῃ τὴν καρδίαν. Ἡ ἐλευθερία, ἦν μακρόθεν προσφωνῶ, μὲ φωνάζει. Τρέξε. Ὁ Θρασύβουλος ἐνίκησε. Ἀναχωρήσωμεν, ἀναχωρήσωμεν· τὸ πλοῖον εἶνε ἕτοιμον. Θάλασσα, πίπτων εἰς τοὺς κόλπους σου, προσφύλαξόν με ἐκ παντός κινδύνου. Ἄφες τὴν Μοῦσαν μου νὰ προσορμισθῇ εἰς τὸν Πειραιᾶ. Ἐκεῖ, ἐκεῖ, ἐπιθυμῶ ν' ἀποθάνω.

Ἀρκετὰ γλυκὺς εἶνε ὁ Οὐρανὸς τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἡ δουλεία ἐσκότισε τὸ κυκνοῦν του· νυῦτα, σὲ ἰκτετεύω, κωπηλάται ἐτι μακρότερον, πλέε ἐκεῖ κάτω ὅπου ἀνχγεννᾶται ἡμέρα τοσοῦτον διαυγής. Ὅποια εἰσὶ τὰ κύματα ταῦτα; ὅποιοι, ὁ τραχὺς οὗτος βράχος; ὅποιοι, λαμπρὸς ἥλιος παρουσιάζεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου; Ἡ τυραννία ἐκπνέει ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Ἐκεῖ, ἐκεῖ ἐπιθυμῶ ν' ἀποθάνω.

Πορθένοι τῶν Ἀθηνῶν ἀξιώσατε τῆς ὑποδοχῆς σας ἕνα Βάρβαρον ἐνθαρρύνατε τὴν φωνὴν του. Διὲ τὰ κλίματά σας ἐγκαταλείπω φειδωλὸν Οὐρανόν, ἔνθα ἡ μεγαλοφυΐα εἶνε δούλη τῶν βασιλέων. Σώτατε τὴν καταδιωκομένην λύραν μου. Καὶ ἂν τ' ἄτρατά μου δυνηθῶν νὰ σὰς θέλξωσι, ἀναμίξατε τὴν κόκκιν μου μὲ τὴν τοῦ Τυρταίου. Ὑπὸ τὸν ὠραῖον τοῦτον Οὐρανὸν ἦλθον ν' ἀποθάνω.

Μὲ ὠραιοτέρους προσέτι στίχους ἔκλυσε τὸν ὄλεθρον τῶν

Ψαρθῶν, παρακινῶν τοὺς Ἕλληνας νὰ μέωσιν ἠνωμένοι, καὶ λέγων ἂν οἱ χριστιανοὶ βασιλεῖς δὲν σὰς ἐκδικηθῶσι, τὰ ἔθνη των ἐν τούτοις θὰ ἔχωσι διὰ σὰς τὰ γλυκύτερα αὐτῶν δάκρυα!

Ἡ κηδεῖα τοῦ ἀνδρὸς ἐγένετο δημοσίαις δαπάναις. Ὁ Αὐτοκράτωρ θέλων νὰ τιμῆσῃ τὴν μνήμην τούτου, οὗ τὰ ποιήματα συνετέλεσαν σφόδρα εἰς τὸ νὰ συντηρηθῶσι τὰ ἐν Γαλλίᾳ φιλογενῆ αἰσθήματα καὶ νὰ κατασταθῇ δημοφιλὴς ἡ δόξα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀπεράσισεν ἵνα τὰ ἔξοδα τῆς κηδεῖας αὐτοῦ γίνωσιν ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐπιχορηγήσεως.

Ἡ προσέτι ἄξιον μνείας κρίνομεν καὶ τὸν κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν συμβάντα λυπηρὸν θάνατον τοῦ μόνου τέκνου τοῦ ποιητοῦ Παναγιώτου Σούτσου. Δεκατετραετὲς ἔτι παιδίον, ὑπὸ τοσοῦτου πνεύματος, τοσοῦτων πλεονεκτημάτων ὑπῆρχε πεπροικισμένον, ὥστε πᾶς τις προσεδόκα ἐκ τοῦ τιμαλοφῶς τούτου ἀνθρῶς, λαμπρὸν καρπὸν. Ἀλλ' ἔμελλεν ἢ τοῦ θανάτου βουλὴ νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ ν' ἀνοίξῃ μέγα κενὸν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς του.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ τῶν κορασίων ἐκπαιδευτηρίου, ἄρτι συστηθέντος καὶ διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ Κ. Δανιὴλ Σουρμελῆ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἤριστευσεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Ταγματάρχου Κυρίου Γερασίμου Κοκκίνου, Ἀθηνᾶ, κοράσιον ἀγγινούστατον, καὶ ἐπιμελέστατον.

— Ἀποσπῶμεν ἐκ τινος ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας ἐκ Ἑρωσσίας τοῦ Βορρᾶ τῶν Βρυξελλῶν τὸ ἑξῆς:

« Συμβάν ὑποδεικνύον βαρβαρισμὸν εὐ τὸν τυχόντα καὶ δυσδαίμονιαν μέχρι παραφροσύνης, συνέβη ἐσχάτως, εἰς Κίνεγμα. Χωρικὴ τις ἐπιθυμοῦσα ν' ἀνοίξῃ τὰς πύλας τοῦ Παρθείσου εἰς τὰ δύο τέκνα τῆς, τὸ μὲν τῶν ὑποίων ἦτον ἐνδεκαετὲς τὸ δὲ μόλις πέντε μηνῶν, τὰ ἔσφαξεν. Ὁ ἀπυτρόπικος οὗτος φόνος συνέβη εἰς περιπτώσεις μὴ συγχωρούσας

τά τοιχῦτα· καταναγκάζομαι ὄθεν νὰ τὸν ἀναφέρω μὲ τὴν αὐτὴν ἀγρίαν μορφήν μεθ' ἧς τὸν ἐξέθεσεν ἡ αἰφμερί; τῆς Παιτροπόλεως; »

« Ἡ χωρική διέτρεπεν ἀπὸ τινος ἤδη καιροῦ τὸ ἀποτρόπαιον τοῦτο σχέδιον, ἀλλ' ἡ πρηνεία τοῦ σύζυγου τῆς ἦτο πρόσκομμα διηνελές τῶν παιδοκτονικῶν σκοπῶν τῆς. Τελος πάντων πρωῒεν τινὰ ὁ σύζυγος ἐξῆλθε πρὸς ἐπίσκεψιν φίλων του. Δὲν θὰ ἐπανήρχετο πρὸ τῆς ἐσπέρας. Μόλις οὗτος ἐξῆλθεν τῆς οἰκίας, ἡ χωρική προσεκάλεσε τὴν πρωτότοκον κόρην τῆς Λίκατερίνην, ἣν καὶ κατέστησε μέτοχον τοῦ σχεδίου τῆς. Τί εἶπε πρὸς τὴν κόρην εἶναι ἄγνωστον· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δυνάμει τῆς συνομιλίας ταύτης ἡ κόρη συγκατετέθη εἰς ἐκουσίαν σφαγὴν· προσέθηκε δὲ ὅτι τὴν αὐτὴν τύχην ἐμελλε νὰ λάβῃ καὶ ὁ ἀδελφός τῆς Ἰωάννης, καὶ συγχρόνως ὅτι τὰ ἐφόνευεν ὄπως γίνωσι κοινωνοὶ τοῦ Παραδείσου. Ἡ κόρη συγκατένευεν ἐὰν τῇ ἐδίδοτο ἕνα φάγγον ὀλίγον μέλι πρὸ τοῦ θανάτου· ὁ ὄρος ἐξετελέσθη. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἡ μήτηρ λαβοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸν μικρόν τῆς Ἰωάννην τὸν κκτῆσπάζετο περιπαθῶς· Ἐπειτα ἡ Λίκατερίνη ἔλαβε τοῦς πόδας τοῦ παιδὸς καὶ τοὺς ἐκράτει ἐν ὄσῳ ἡ μήτηρ ἔκοπτε τὸν λαιμόν αὐτοῦ. Ἦλθεν ἡ σειρὰ τῆς νέας κόρης, ἀλλ' αὕτη ἀρχίζει νὰ κλαίῃ καὶ νὰ τὴν ἀπειλῇ ὅτι θὰ προσκαλέσῃ βοήθειαν. Ἡ μήτηρ τῇ ἐξέθεσε τότε ὅτι ἦτο κάλλιον νὰ ὑποστῇ τὸν θάνατον παρά νὰ ἀπαχθῇ εἰς τὰς φυλακὰς διὰ τὸν φόβον τοῦ μικροῦ Ἰωάννου. Ἐκ τῶν λόγων τῆς μητρὸς πεισθεῖσα ἡ ἀθλία κόρη ἐξηπλώθη καταγῆς ποιήσασα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἡ μήτηρ ἐστήριξε τὸ μὲν γόνα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς νέας κόρης, ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ δὲ τὴν μάχαιραν, ἣτι; ἔσταζεν αἷμα ἐκ τοῦ προτέρου φόβου ἀκόμη. Ἡ μάχαιρα ἦτον ἐτοίμη (ἀκονισμένη) πρὸ πολλοῦ καιροῦ διὰ τὴν θυτίαν ταύτην.

« Ἡ χωρική ἐγκατέλειπε τὸ αἷμα τῶν δύο τεθνεώτων θυμάτων, ἐνίψατο τὰς χεῖρας, ἠλλαξεν ἐνδυμασίαν καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς, πρὸς ὃν διηγήθη πάντα

τὰ διατρέξαντα. Ὅτε δ' οὗτος τὴν ἠρώτησε ποῖα αἷτια τὴν παρεκίνησαν εἰς τὸ φρικτὸν; τοῦτο κακούργημα ἀπεκρίθη ὅτι ἔπραξε τοῦτο ἕνεκα συγχύσεως, ἣν περ ἔλαβε μὲ τὸν σύζυγόν της, καὶ ὅτι ὁ σύζυγος τὴν ἠπέιλησεν νὰ τὴν ξυλοκοπήσῃ ὡς σκύλον καὶ νὰ τῆς ἐκδάρῃ τὸ δέρμα. » Ἡ ἀνάκρισις ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεμίαν ἀμφισβήτησι; εἶχε λάθει χώραν, ὅτι ὁ σύζυγός της ἦτον ἠπιώτατος καὶ ὅτι συγχρόνως ἔζων ἀμφότεροι ἐν ἐξαιρέτῳ συμποσίῳ καὶ εὐπορίᾳ. Τότε ἡ ἑλεεινὴ ὠμολόγησεν ὅτι αὐτὴ ἡ ἴδια ἔπραξε τὰ τέκνα της, διότι ἐνόμιζεν ὅτι οὕτω πράττουσα ἠδύνκτο νὰ ἀξιώσῃ αὐτὰ τοῦ Παραδείσου, καὶ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια θὰ ἐλάμβανε τὴν αὐτὴν τύχην ἅμα ἐξωμολογεῖτο τὸ κακούργημά της. » (Πάτρι.)

— Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν Ἑνωσιν. Τρομερὰ ἐκδίκησις δικτατορευμένη παρὰ τοῖς Χαλέγγοις κατοικοῖς τῆς μεσημβρινῆς Ἑσπαρίας Τακάς καὶ Νυβίας.

Ἐοσάκις συμβῆ φόνος τις ἐν Χαλέγγῃ οἱ συγγενεῖς τοῦ δολοφονηθέντος ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν εὔρεσιν καὶ σύλληψιν τοῦ φονέως· ἅμα δὲ συλλάβωσιν αὐτὸν προσκαλοῦσιν ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς εἰς οἰκογενειακὴν πανήγυριν ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ φονευθέντος, ὅπου πάντες τοποθετοῦνται σχηματίζοντες κύκλον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου θέτουσι τὸν φονέα δεδεμένον ἐπὶ τινος ξύλου χονδρῶ ἐμπεπηγμένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Εἰς δὲ τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν τοῦ φονευθέντος κόπτει διὰ ξυραφίου ἐλαφρὰ τὸν λαχμὸν τοῦ φονέως, μεθ' ὃ δέχεται ἐπὶ τινος ἀγγεῖου τὸ ἐκρέον αἷμα, ἐκ τοῦ ὁποίου πρῶτος πίνει, ἀκολουθῶς προσφέρει αὐτὸ πρὸς τὸν πλησιέστερον ὅστις λαβὼν αὐτὸ πίνει ὡσαύτως καὶ διαβιβάζει τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸν πλησίον του καὶ οὕτω ἀλλήλιστα διαδόχως γειμίζουσιν αὐτὸ καὶ πίνουσιν ἐξ αὐτοῦ πάντες μεχρὸς ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ αἵματος ὁ ἄθλιος ἐκπνεύσῃ.

Λ Σ Τ Ε Ι Α.

Μαθητὴς τις τοῦ Γαλιλαίου, ἐν τῇ τερπνῇ ἐκείνῃ καὶ εὐχαρίστῳ καταστάσει, καθ' ἣν αἱ μέμβραι εὐδουσι, καὶ οἱ

Μαθητής τοῦ Γαλιλαίου.

οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπαστρέπτουσι ὅσπερ ἐναλίξιαι φθινοπωριῶν
ἐκράζεις· μέγα δίκαιον ἔχει ὁ διδάσκαλός μου λέγων ὅτι ἡ
γῆ κινεῖται.

— —

Ἐνώπιον Ἑλληνικοῦ τινος πταισματοδικείου ἐνήγαγε γυναῖκα
τῆς τὸν σύζυγό, τῆς λέγουσα ὅτι ἐδάρη παρ' αὐτοῦ. Ἐκεῖνος·
Ἐγὼ κύριε δικιστά· ἀδύνατον! Ἐ, καμμιά φορά, ὅταν μὲ
θυμόνῃ, τῆς δίδω ὀλίγαις κτυπιαῖς. . . μὲ τὸ μανδῆλι τῆς
μύτης μου. — Ἀλλὰ δὲν σᾶς λέγει, ἀπάντησεν ἡ ἐνάγουσα,
ὅτι μανδῆλι τοῦ εἶνε τὰ πέντε τοῦ δάκτυλου.